

ISKRA

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE »ISKRA« – KRANJ

3

1960

ISKRA

glasilo delovnega
kolektiva

tovarne elektrotehničnih
in finomehaničnih
izdelkov

»Iskra«, Kranj

1960

št. 3

marec

Izdaja:

Upravni odbor

Ureja:

Uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Boris Kryštufek

Naslov uredništva:

Tovarna »Iskra«

Gorenja Sava 6

telefon 231

(interna 425)

Naslovna slika:

Pri navijanju

tuljav v obratu

Nova Gorica

Foto: Edo Primožič

Klišeje izdelala:

klišarna ČP »Gor. tisk«

Kranj

Tisk:

ČP »Gorenjski tisk«

Kranj

Naklada:

4300 izvodov

LETNIK VI.

VSEBINA

- Ob osmem marcu — Danila Gril
- Letna konferenca ZKS
- Proizvodnja v januarju — inž. Alojz Grčar
- High Fidelity in stereoreprodukcija — Saršanski
- Nekaj misli o izvozu v letu 1959 —
inž. Janez Baloh
- Interna otvoritev obrata v Novi Gorici — -Jan-
- Prodaja v januarju 1960
- Nov izdelek v Iskri — (Ljublj. dnevnik 9. 2. 1960)
- Ozvočenje tovarne — M. Štok
- Balansirni stroj — Vili Krivec
- Obratne nesreče v letu 1959 — Jože Pegam
- Uvedba informativnih sestankov — M. Štok
- Naša samopomoč — Mirko Križnar
- Jelka je zdaj zares zadovoljna — -Jan-
- Kako si ohranimo zdravo zobovje —
dr. Emil Praprotnik
- HTZ opozarja! — Jože Pegam
- Nagradno žrebanje
- Ne tako — pač pa tako!
- Odprta vrata — J. Pegam
- Delegacija plenuma COS kovinarjev
med nami — JC
- Zanimivosti iz tehnike
- Mladi proizvajalci IEV na obisku v Iskri
- Personalna kronika

OB 8. MARCU

V dragoceni zgodovini revolucionarnih bojev in zmag, žrtev in junaštev prvih desetletij našega stoletja stoji na častnem mestu tudi osmi marec — mednarodni borbeni dan vseh naprednih žena. V dobi petdesetih let se je toliko vsidral v srca in zavest vseh delovnih ljudi po svetu, da bo težko kdaj pozabljen. Vznikel je iz globin skupne izkušnje delavskega razreda tedanjih dni, iz skupnega upora proti zatiranju in enodušne obsodbe slehernega izkoriščanja.

Tako so osmega marca 1909. leta socialisti v ZDA v javnih demonstracijah terjali volilno pravico tudi za žene. In Klara Zettkin je zato na drugi mednarodni konferenci socialistk v Kopenhagnu leta 1910 predlagala, da bodi odslej osmi marec mednarodni borbeni ženski dan, dan mednarodne mobilizacije množic za boj proti izkoriščevalcem delovnega ljudstva. Čeprav je petdeset let v družbenem razvoju razmeroma kratka doba, vidimo, da je zahteva po ženski volilni pravici, postavljena na demonstracijah ameriških socialistov, postala v petdesetih letih splošno načelo organizacije združenih narodov. Postala je načelo, ki ga podpira danes že preko 70 držav na svetu. Da je bil ta boj tako uspešen, se imamo zahvaliti dejstvu, da so bile politične pravice žena od vsega začetka temeljni sestavni del političnega boja delavskega razreda in pa temu, da so se ves ta čas bojevale zanj poleg delavk vse napredne žene sveta, seveda ob podpori vseh k napredku težočih ljudi.

Žene Jugoslavije smo praznovala 8. marec že pred vojno. Kljub preganjanju policije in nasilju takratnih oblastnikov smo mednarodni ženski praznik v naši državi praznovali tudi v najtežjih okoliščinah. Z demonstracijami po zaporih, ilegalno in v raznih oblikah smo Dan žena praznovali v znamenju združevanja žena za borbo proti neljudskemu režimom, proti fašizaciji države, za enakopravnost in svobodo žene, za povečanje mezd — se pravi: z zahtevami, ki so bile hkrati zahteve delovnih množic zatiranih narodov.

V dolgi dobi borb, ki jih je delovno ljudstvo Jugoslavije vodilo v stari Jugoslaviji pod vodstvom KPJ, posebno pa še v času od 1937. do 1941. leta,

je Partija vzgajala žene tako, da so se lahko takoj po vojnopolitičnem porazu stare Jugoslavije masovno vključile v narodnoosvobodilno gibanje. Z bojem proti okupatorju in domačim izdajalcem je dobil osmi marec še globljo politično vsebino kot jo je imel doslej. Značaju politične mobilizacije za boj proti zatiranju in izkoriščanju se je pridružil značaj prave mobilizacije za oborožen boj, v katerem so žene Jugoslavije častno doprinesle svoj delež.

Jugoslovanske žene praznujemo že petnajstič osmi marec v svobodni domovini, praznujemo ga v prizadevanjih za čim večje gospodarske uspehe, za dvig življenjske ravni in za dokončno uveljavitev socialističnih družbenih odnosov. Praznujemo ga tudi v času, ko postaja vedno bolj očitno dejstvo, da je sodelovanje žena na vseh področjih ne le vprašanje stopnje enakopravnosti, temveč predvsem resničnega socialističnega razvoja družbe in človeških odnosov, vprašanje konkretne skrbi za človeka, konkretnega boja za humanizem.

V to živo družbeno dogajanje pa moramo najaktivneje poseči tudi žene same. Na zasedanjih delavskih svetov, upravnih odborov podjetij v zbornih proizvajalcev, v vseh organih družbenega upravljanja se moramo boriti za odpiranje novih delovnih mest za žene, zagotoviti možnosti za njihovo strokovno usposabljanje, za razvoj družbene prehrane in skrbi za otroke, ki bo razbremenila ženo - mater med njeno zaposlitvijo v družbeni proizvodnji, za razvoj servisnih dejavnosti, za sistematično kadrovske politiko pri usposabljanju ženskih kadrov za odgovorne družbeno politične dolžnosti. Vse to so perspektive, ki se ob aktivnem sodelovanju žena tudi v naši občini lahko začnejo takoj postopoma uresničevati.

Mislím pa, da moramo predvsem žene ob tem našem prazniku odgovorneje postaviti vprašanje sodelovanja žena v vsem našem družbenem življenju. Kajti ni si mogoče zamisliti popolnega razvoja socialistične demokracije brez sodelovanja vseh žena, kakor ni mogoče razvijati polnega materialnega blagostanja brez sodelovanja vseh delovnih ljudi. O tem nam govori cela vrsta primerov iz našega gospodarskega življenja in urejevanja raznih komunalnih zadev. Tudi na teh področjih se moramo žene polno uveljaviti. To nam je danes tem lažje, ker imamo ustvarjene take osnove družbenega sistema, v katerem se problemi žene - proizvajalke, obravnavajo kot stvar vseh delovnih ljudi in kot eden od osnovnih temeljev naše družbe.

Danila Gril

LETNA KONFERENCA ZKS

Dne 25. februarja je bila v našem podjetju letna konferenca Zveze komunistov. Poročilo, ki ga je na skupni seji podal dosedanji sekretar tovarniškega komiteja ZK, tov. Alojz Štamcar, je vsebovalo analizo in oceno dela organizacije ZK kot enote in ostalih družbeno političnih organizacij. Mimo političnih vprašanj je bilo v poročilu dano dosti poudarka gospodarskemu razvoju ISKRE, tako v minulem letu, kakor perspektivnemu razvoju tovarne. Konferenci sta kot gosta prisostvovala tudi predsednik OLO tov. Vinko Hafner in predsednik ObLO tov. France Puhar.

Sekretar TK ZKS, tov. Štamcar podaja poročilo

Foto: Edo Primožič

Za letošnjo konferenco Zveze komunistov je značilno, da je bila v času, ko se, čeprav šele v zasnovah, oblikujejo obrisi nove ISKRE z bistveno razširjeno proizvodnjo in novo organizacijsko strukturo. Obširna razpravljanja o perspektivah naše proizvodnje in nalogah v zvezi s perspektivno izgradnjo podjetja so se zrcalila tudi v delu organizacije ZK in komiteja. Problemi, ki se s tem v zvezi pojavljajo, so v naši praksi novi in zahtevajo temeljito in vsestransko proučevanje in aktivno poseganje vseh gospodarskih in družbeno političnih forumov v njihovo reševanje.

Po poročilu o dejavnosti ZK in ostalih družbeno političnih organizacij, je konferenca nadaljevala

delo v komisijah. Gospodarska organizacija je obravnavala predvsem probleme s področja gospodarjenja v podjetju in perspektivnega razvoja tovarne. Člani ZK so se strinjali v mnenju in oceni komiteja, da je smer gospodarskega razvoja tovarne, ki je bila določena v preteklem letu na podlagi smernic IV. kongresa ZK Slovenije, pravilna in da, morajo komunisti, kakor tudi celotna organizacija nuditi vse napore za uresničitev perspektivnega razvoja. Delitev podjetja na obrate z zaključeno panogo proizvodnje nalaga tudi temeljito proučitev sistema funkcioniranja organov samoupravljanja. V ta namen je konferenca sprejela sklep, da se osnuje posebna komisija, ki bo proučila to vprašanje in izdelala ustrezen predlog. Poleg tega je potrebno v najkrajšem času izdelati novo organizacijsko shemo podjetja in pripraviti vse osnove za obračun stroškov po ekonomskih enotah. Vzporedno z razvojem podjetja bo potrebno smotrno reševati tudi vprašanje zaposlovanja nove delovne sile ob istočasnih naporih, da se doseže maksimalna zaposlitev obstoječe delovne sile in, da se odstranijo še vse eventuelne rezerve. Konferenca je tudi ugotovila, da je kvalifikacijski sestav zaposlenih v naši tovarni neustrezen in ga bo potrebno spremeniti tako, da bomo zaposlovali več višje strokovnega kadra. Pri reševanju tega vprašanja je potrebno budno spremljati in sproti korigirati sistem nagrajevanja, ki naj bi že zaposlene delavce v podjetju vzpodbujal k izobraževanju. Omejiti bi morali pritisk nekvalificiranih delavcev, ki je v zadnjem času znaten. Že lanskoletna konferenca je nakazala nujnost rešitve vskladitve norm in vrednotenja posameznih skupin dela. To nalogo bo potrebno v letošnjem letu dosledno izvršiti in proučiti vse možnosti, da se tudi sedanji premijski sistem izpopolni z bolj učinkovitim sistemom plačevanja po učinku. Glede kolektivne premije pa naj se opusti dosedanji način pla-

čevanja ob raznih praznikih in naj se za izplačilo določijo redna časovna obdobja. Člani ZK so bili enotnega mnenja tudi glede napredovanja članov kolektiva. Na odgovornejša delovna mesta naj bi se premeščali delavci, ki so s svojim dosedanjim delom in sposobnostjo to zaslužili. V kolikor nekateri nimajo potrebne izobrazbe, bi morali nuditi najširše možnosti, da si to pridobe. Konferenca je ugotovila, da je sedanji način šolanja kadrov neustrezen. Zaradi tega bo potrebno čim hitreje organizirati tečaje, ki bodo omogočili vzgojo specializiranih delavcev za proizvodnjo. Tudi v Industrijski šoli je treba spremeniti učni sistem in ga prilagoditi potrebam tovarne. V sodelovanju z občinskimi in okrajnim LO si je še naprej treba prizadevati, da se v Kranju ustanovi višja tehnična šola. Konferenca je sklepala tudi o potrebi razširitve kooperacije z domačimi proizvajalci, o potrebni pomoči, ki naj jo naša tovarna daje poslovnemu združenju »Avtomacije« in o investicijski politiki. Tudi glede investicij za družbeni standard je bilo sklenjeno, da se v skladu z možnostmi vlagajo čimvečja sredstva v gradnjo stanovanj in, da se to vprašanje urejuje s sodelovanjem občinskega ljudskega odbora.

Komisija za ideološko politično delo je analizirala način in sistem izobraževanja članov ZK, kakor tudi ostalih članov delovnega kolektiva. Sklenjeno je bilo, da se ponovno ustanovi delavska šola, ki bi jo obvezno obiskovali vsi člani ZK in vodilni kader iz tovarne in šole. Poseben poudarek je bil v razpravi dan ideološkemu izobraževanju mladih članov ZK. Ideološko politična vzgoja se bo morala odslej vršiti bolj sistematično in bo zaradi tega potrebno izdelati posebne učne programe. Za obveščanje članov kolektiva o dogajanjih v podjetju, se mora v največji meri koristiti tovarniško glasilo. Za uspešno vodenje sestankov se bo moral organizirati tečaj za vodenje sestankov, ker nemalokrat ugotavljamo, da tega nismo večji. Organizacija ZK

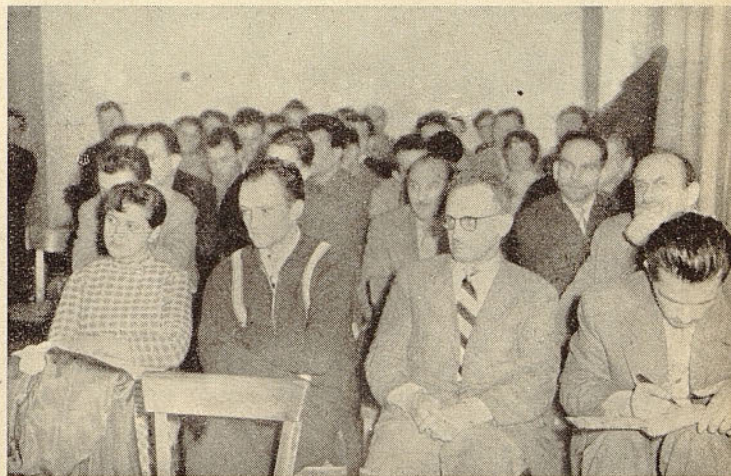

Ideološko politična komisija med delom

Foto: Edo Primožič

Delo organizacijsko-kadrovske komisije

Foto: Edo Primožič

Gostje: predsednik ObLO Kranj, tov. France Puhar, predsednik OLO in član CK ZKS, tov. Vinko Hafner in član CK ZKS, tov. Adolf Arrigler z glavnim direktorjem »Iskre«, tov. Hraštom med konferenco.

Foto: Edo Primožič

mora budno spremljati tudi delo mladinske organizacije in starejši člani ZK morajo s svojimi izkušnjami in znanjem pomagati mladinski organizaciji.

Komisija za organizacijsko kadrovska vprašanja je sklepala o zadevah s področja kadrovske politike.

Med delom gospodarske komisije

Foto: Edo Primožič

Kot osnovno nalogo si je organizacija ZK začrtala sistematično delo z mladimi ljudmi, ki imajo pogoje za sprejem v ZK. V zvezi s tem je treba odpraviti vsa okorela pojmovanja in na sprejem mladih ljudi gledati bolj z življenjskega vidika. Konferenca je sprejela tudi sklep, da se glede na veliko število zaposlenih žena v našem podjetju osnuje aktiv žena, ki delajo v raznih organizacijah. Naloga tega aktivna naj bi bila v tem, da bi analiziral probleme zaposlenih žena in dajal predloge za izboljšanje njihovih razmer.

Na konferenci je bil izvoljen tudi nov tovarniški komite v naslednjem sestavu:

dr. Emil Praprotnik	Miha Molan
Kordež Gašper	Viktor Tišlar
ing. Danilo Dolgan	Evstahij Drmota
Franc Orel	Albin Pergar
Pavel Rink	Silva Oman
Marija Jugovič	Rudi Kolman
Alojz Štamcar	Boris Starc
Stane Mihalič	Dušan Lozar
Ludvik Kranjc	

Za sekretarja tovarniškega komiteja ZK je bil na prvi seji izvoljen tov. Mihalič Stane, dosedanji predsednik DS.

Ing. Alojz Grčar

PROIZVODNJA V JANUARJU

Kakor druga leta smo se tudi letos že vnaprej bali meseca januarja, saj z novim letom nastopajo tudi nove težave, ki jih je treba premagati, poleg tega je pa mesec januar tisti, ki ima najmanjše število delovnih dni. Normalno v mesecu januarju nismo nikoli dosegli niti povprečne proizvodnje prejšnjega leta.

Pri predvidenem planu 10 milijard din moramo proizvodnjo v letošnjem letu povečati za 30%. To se pravi, da mora biti povečanje približno enako lanskemu. Če pa primerjamo letošnjo proizvodnjo v januarju z lanko v januarju, lahko ugotovimo, da smo proizvedli za preko 40% več kot lani. Prav tako smo presegli povprečno mesečno proizvodnjo v lanskem letu, saj je ta znašala le 615 milij. din.

V naslednjem podajamo izvršenje gospodarskega plana za januar po planskih cenah:

HIGH FIDELITY in stereo reprodukcija

S pojavom magnetofona, UKV radijskega prenosa, z izboljševanjem ojačevalnika, gramofona ter zvočnih kombinacij se uresničuje davna želja tehnikov in ljubiteljev glasbe: doseči reprodukcijo, ki se čim bolj približuje originalni izvedbi v koncertni dvorani. Do pred leti je kazalo, da se bomo morali zadovoljiti s polovičnim uspehom, medtem ko je uspelo posneti gramofonske plošče z dvema zvočnima sledema in omogočiti njihovo praktično uporabo se je začelo, lahko rečemo, novo obdobje v reprodukcijki tehniki: reprodukcija po dveh kanalih ali STEREOFONIJA, s katero se je reprodukcijka tehnika bistveno približala k omenjenemu cilju. Stereofonska reprodukcija je v svetu že zelo razširjena. Čedalje je več gramofonskih plošč posnetih na stereo principu. Nekaj na-

prav za stereo reprodukcijo smo že izdelali tudi pri nas v »Iskri«. Vsi producenti se trudijo, da te naprave čim bolj poenostavijo oziroma ocenijo in tako omogočijo njih praktično uporabo tudi po privatnih domovih. V zadnjem času že poskusno obratujejo radijske postaje, ki prenašajo glasbo in radijske igre po dveh kanalih. Z ozirom na velike prednosti in aktualnost stereofonske reprodukcije se seznanimo v kratkem z njenimi principi in pogledimo nekaj praktičnih navodil za njeno uporabo.

Vendar se mi zdi potrebno, da se prej seznanimo z reprodukcijo glasbe na splošno, kakor tudi s tako imenovano »High-Fidelity« reprodukcijo.

Izraz »High-Fidelity«, okrajšano »Hi-Fi« je bil uporabljen že pred letom 1940. Pojem te besede se je glasil: Reprodukcijska vsebina frekvenc vsaj do 7500 Hz. Vendar je ta objektivna tehnična definicija zastarela. Subjektivna definicija danes se glasi: reprodukcija, ki se po možnosti najbolj približuje originalni izvedbi v koncertni dvorani.

Tehnična definicija High-Fidelity aparata še ni točno določena, a mora biti objektivna. Z njo ocenjujemo naprave, ki se jih poslužujemo pri snemanju oziroma reprodukciji.

Cela vrsta naprav nam je potrebna, če hočemo eno zvočno dogajanje »konzervirati« na gramofonsko ploščo in ga potem reproducirati. Začnimo kar od začetka: mikrofona, ojačevalnika, naprave za snemanje zvoka na matrico (s pomočjo katere se izdelujejo gramofonske plošče), gramofona, zopet ojačevalnika ter končno zvočnika. Da lahko ocenimo te naprave kot High-Fidelity, morajo ugoditi sledečim zahtevam:

1. Vse frekvence, ki leže v slušnem območju, morajo biti enakomerno prenešene. To je zlasti važno za skrajni dve meji, za najnižje in najvišje frekvence. Če ne bi ta obseg zajeli v celoti, nekaterih instrumentov sploh ne bi slišali pri reprodukciji. Pa ne samo to, spremenili bi tudi barvo tona oziroma značilna svojstva drugih instrumentov.

2. Dinamika originalne glasbe ne sme biti zmanjšana vsled reprodukcije. To je: odnos med najbolj tiho in najglasnejšo točko ne sme biti pokvarjen.

3. Tudi pri najmočnejših točkah mora biti popačenje pod slušnim merilom, posebno pa intermodulacija.

4. Brnenje in šumenje se ne sme slišati niti pri najtišjih mestih reprodukcije.

5. Impulzni zvoki ne smejo biti spremenjeni.

Ako določimo za vsako zgornjo točko določene meje, ki morajo biti upoštevane pri aparatu, lahko pridemo do tehničnih definicij High-Fidelity pojma. Na primer:

1. Odstopanje v območju 16—20.000 Hz \pm 2 dB

Oddelek:	Blagovna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	predv.	proizved.	%	predv.	proizved.	%
MA	156.786	155.498	99,4	158.156	156.300	98,8
MI	31.455	28.690	91,3	35.975	36.144	100,4
MS	233.360	252.410	108,3	234.425	250.514	107,0
MK	60.670	62.406	102,9	60.670	62.889	103,4
MC	96.091	107.342	111,6	96.091	106.643	111,0
MU	29.025	31.432	108,1	30.825	33.724	109,4
Sel. stavki	27.000	29.875	110,0	37.500	42.806	114,1
Odd. Lipnica	2.500	—	—	2.850	—	—
Usluge	3.238	1.496	46,3	3.617	1.496	41,4
Skupno	640.125	669.149	104,5	660.109	690.576	104,6

Iz tabele je razvidno, da smo mesečni plan presegle za 4,5 %. Rezultat sicer ni odličen, upamo pa, da se bo naslednje mesece izboljšal. Plan skupne proizvodnje ni izpolnila samo montaža avtoelektrike, kateri smo za mesec januar naložili preveliko nalogo. Sama montaža bi to nalogo sicer izpolnila, zaradi pomanjkanja moške delovne sile pa produkcija ni bila v stanju dobaviti dovolj sestavnih delov. Vendar je pa uspeh te montaže odličen, saj je v januarju proizvedla kar za 156 milij. din, dočim je znašalo povprečje v preteklem letu 112 milij. din. Montaža instrumentov ni izpolnila plana blagovne proizvodnje iz razloga, ker je morala dobaviti večje količine instrumentov ostalim oddelkom, poleg tega pa niso še razčiščena naročila v prodajnem oddelku.

V preteklem letu je znašala proizvodnja v mesecu januarju 470 milij. din, v mesecu decembru pa 803 milij. din. To pomeni, da smo tekom leta povečali proizvodnjo za 70 %. Če računamo tudi v letošnjem letu po istem razmerju, potem bi lahko pričakovali v mesecu decembru proizvodnjo preko 1 milijarde din. Izračun povprečja nam pove, da je naš interni plan realen (10 milijard din), če bomo delali tako dobro kakor lani.

Moramo pa priznati, da se v letošnjem letu ne borimo z nič manjšimi težavami kakor v preteklem letu. Izredno nam primanjkuje moške delovne sile. Z ozirom na dohod delavcev iz Nove Gorice v montažo avtoelektrike in prihod delavcev iz Lipnice za montažo številčnika, se je kapaciteta montaž zelo povečala. Z dosedanjim dohodom delavcev v produkcijo nismo pokrili niti teh povečanih kapacitet. V kolikor bomo hoteli v bližnji bodočnosti povečati proizvodnjo enofaznega števca, bo potrebno najprej odpraviti obstoječe nesorazmerje, potem pa sprejeti še novih 72 delavcev za produkcijo.

Prav izredne težave smo imeli v mesecu januarju tudi s pomanjkanjem materiala. Smatramo, da so te težave že zaradi lanskega velikega preseganja plana in, da se bo v mesecu februarju situacija izboljšala.

Z ozirom na dohod nove delovne sile vedno bolj zasedamo kapacitete strojev v produkciji. Tako je polno v dve izmeni zasedena vrtalnica in stiskalnica, bakelitni oddelek pa niti v treh izmenah ni v stanju izdelati vseh komadov. Zato smo se odločili, da v tovarni »Indos« naročimo dve novi bakelitni stiskalnici. Delo v dveh izmenah na stružnih avtomatih ne zadošča več in postopoma prehajamo ponovno v tretjo izmeno. V nadaljnjih mesecih bo pomanjkanje strojev vedno bolj kritično in je zato treba čimprej izvesti drugi del rekonstrukcije.

Nekaj misli o izvozu v letu 1959

Proizvodi naših rok, povezani z imenom »Iskra« in naše širše domovine se iz leta v leto močneje uveljavljajo po vsem svetu. Četudi zaenkrat še nismo industrija zelo velikega gospodarskega potenciala, nas vendarle ponekod že dobro poznajo ter z nami — dobaviteljem kvalitetnih izdelkov — resno računajo.

V svetovnem merilu celotni sedemletni izvoz Iskre, v skupni vrednosti nekaj nad dva milijona dolarjev, ni kdo ve kako visok. In vendar skriva v sebi preko 400 zvočnih 35-mm kinoprojektorjev, preko 100.000 števecov, nekaj deset tisočev telefonskih aparatov, okoli 5.000 telefonskih priključkov in še stotisoče drugih proizvodov. To pa je za mlad kolektiv v naši proizvodni veji že zavirljiv uspeh.

Vsi vemo, da z izvozom ustvarjamo tako zelo potrebna devizna sredstva, ki se nam vračajo v obliki uvoženih surovin ali končnih izdelkov: od bombaža in kave do specialnih jekel in električnih brivskih aparatov. To dejstvo nam v okviru ce-

lotnega gospodarstva nalaga odgovorno dolžnost ustvariti skupnosti čim več deviznih sredstev in s tem omogočiti nemoten razvoj družbenega standarda. Pri tem naj prisotnost jugoslovanskih proizvodov v tujini še v širšem smislu besede afirmira našo domovino in njen gospodarski potencial.

TECNITRON ANUNCIA

Llegó una nueva partida de:

PROYECTORES "ISKRA" 16 mm.

Proyectores con Cruz de Malta y excéntrica tipo Profesional, magnífica proyección, magnífico sonido, calidad excepcional.

TECNITRON, Socabaya 229 — Casilla 1140.

Oglas v listu »El Dierio« v La Pazu 28. junija 1959

Prodaja naših izdelkov na tuja tržišča pa ima še drug nam mnogo bližji smoter. Dopolnjuje namreč prodajo serijskih proizvodov na domačem trgu v tem smislu, da omogoča proizvodnjo večjih in s tem ekonomičnejših količin. Poleg tega tudi zaradi istočasnega nastopa ob ostali svetovni konkurenci daje prepotrebne kriterije o konstruktivni dovršenosti, kvaliteti in ceni proizvodov ter nas končno sili v poslovanje kot ga pozna širši svet, a je pri nas morda še neuporabljeno.

V smislu takšnih in podobnih nalog smo izvažali v letu 1959. Združili smo svoje sile in izreči je treba

2. Dinamični obseg 60 dB.

3. Intermodulacija pri maksimalni jakosti < 2 %.

Nelinearno popačenje < 0,75 %.

4. Distanca motenj 60 dB.

5. Nikakih resonanc med 0 in 16.000 Hz. Fazni obrat med 10 in 20.000 Hz < 10°.

Tudi ta definicija je zopet subjektivna, ker je še premalo znano — zlasti pri istočasnem pojavu več popačenj — kako močno je okrnjena reprodukcija, da bi mogli določiti meje. Gornje vrednosti lahko torej povečamo ali zmanjšamo. Vsaka odločitev v razumnih mejah je manj ali več samovoljna.

Poslednjo sodbo o neki reprodukciji lahko izreče šele naše uho. Vendar pri ljudeh, ki so vajeni slabe kvalitete reprodukcije, ni prvi učinek pri poslušanju High-Fidelity aparata vedno pozitiven. To je lahko razumljivo pri poslušalcih, ki iz katerega koli razloga redko hodijo na koncerte in zato ne poznajo pristinega zvoka. Kdor je na primer vedno poslušal čelo, se mora šele privaditi zvoku violine. Ravno tako se mora nekdo, ki je vajen le slabe reprodukcije, šele navaditi na originalno glasbo ali dobro reprodukcijo. High-Fidelity aparat nam more reproducirati glasbo tako, da so zares

podana značilna svojstva individualnih glasbenih instrumentov. Pri presoji moramo vedno začeti od začetka, t. j. od originala. Zato je potrebna dolgoletna slušna praksa in dober zvočni spomin. Vse to pa ne zadošča, ako poslušalec ne razpolaga z dobro mero avtokritike, tako da se ne da premotiti, če mu na primer bolj ugajajo poudarjeni nizki ali visoki toni. Je še vrsta težav, ki nam otežkočajo primerjavo reprodukcije z originalom. Če igra violinisti v dvorani, potem sliši zvok svoje violine drugače kot mi, ki smo nekaj metrov oddaljeni od njega. Mikrofon, ki stoji v neposredni bližini violine, nam poda zvok s plošče, kakršnega sliši soloist. To »direktno« poslušanje se pogreša v koncertni dvorani in smo vselej kakor presenečeni pri poslušanju doma. Zelo važne so tudi akustične lastnosti prostora, v katerem poslušamo reprodukcijo, kakor tudi moč prenešenega glasu. Ta se mora čim bolj približati moči originalne jakosti. Tej težnji so postavljene naravne meje, ker bi pri predvajanju n. pr. nekoga 100 članskega orkestra z originalno močnim glasom kmalu imeli težkoče s sosedmi.

Rekli bi, da je aparat, ki ima najboljše merilne rezultate, tudi najboljši

aparat za reprodukcijo. Žal pa to ni vedno tako. Je še mnogo okoliščin, katerih z današnjimi merilnimi postopki ne moremo zajeti, ako ravno bi nam uspelo meriti še druga svojstva poleg prej navedenih.

Te okoliščine so deloma psihološke in fiziološke narave. Poglejmo sledeči primer:

Pri nekem poskusu v eksperimentalnem študiju je nekdo igral na klavir, v sosednji sobi so to igranje reproducirali. Mikrofon, ojačevalnik, kakor tudi zvočnik so bili izdelki najboljše kakovosti. Vendar so bili poslušalci dokaj nezadovoljni s kakovostjo reprodukcije. Šele s pritiskom dlani na eno uho je zvenel pravi klavir v bližini mikrofona enako kot reprodukcija z zvočnikom. Naših ušes ni možno namdomestiti z enim samih električnim ušesom — mikrofonom.

Ena izmed rešitev, ki pa teoretično tudi ni izdelana, bi bila uporabljanje dveh mikrofonom, dveh ojačevalnikov in dveh zvočnikov. Taka stereofonska reprodukcija je res boljša od reprodukcije po enem kanalu.

V eni od prihodnjih števil se bomo seznanili z njenimi principi in nekaj nasveti za njeno praktično uporabo.

priznanje vsem, ki so pri tem pomagali. Izvoz kot samostojna gospodarska dejavnost v okviru celotnega tovarniškega kolektiva, brez razumevanja in podpore vseh pač ne more doseči želenih ciljev. Ker pride izvozna dejavnost zaradi svojega posebnega značaja večkrat v navskrižje z lokalnimi interesi posameznikov ali celih oddelkov, se je treba mnogim za njihovo aktivno sodelovanje še toliko bolj zahvaliti. Neredko je namreč ravno pomoč izvozne dejavnosti pokazala, da kolektivni duh »Iskra« ni zgolj neoprijemljiv pojem, ampak da je želja po uveljavitvi širom sveta sestavni del vseh naših konceptov ter mora zato v nas zares živeti.

Leto 1959 je bilo pri prodaji v zamejstvu dokaj uspešno ter smo po vrednosti izvoz iz leta 1958 kar podvojili. Pri tem smo prvič, odkar obstaja naša tovarna, prekoračili letno vrednost pol milijona dolarjev izvoženega blaga.

Z ozirom na posamezne proizvodne panoge lahko ugotovimo, da smo izvozili vse razpoložljive količine posameznih izdelkov. Struktura izvoza po vrednosti da pri tem naslednjo sliko:

Vrednost dolarjev	Izdelek	
kinoprojektor NP-21 s priborom	54.001,27	9,2 %
kinoprojektor OP-2	7.857,47	1,3 %
električni števc	130.065,05	22,0 %
merni instrumenti	4.197,71	0,7 %
telefonske centrale	87.817,65	15,0 %
telefonski aparati ATA	107.753,88	18,0 %
telefonski aparati ITV	19.568,10	3,3 %
električni vrtalni stroji	3.156,27	0,5 %
selenski usmerniški stavki	158.981,54	27,1 %
selenski usmerniki	14.519,85	2,5 %
celotni izvoz v letu 1959	587.918,79	100 %

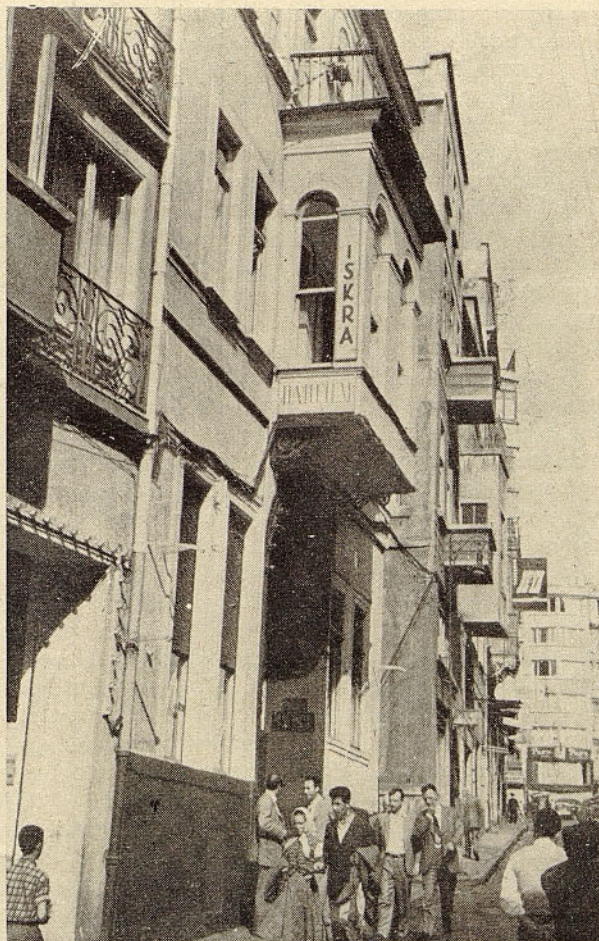
V primerjavi s prejšnjimi leti beležimo največji porast izvoza pri števcih, telefonskih centralah in aparatih ter selenskih usmerniških stavkih. Le izvoz kinoprojektorjev je v nazadovanju, kar pa je razumljivo z ozirom na povečane trenutne potrebe domačega trga.

Navedene številke so sicer nekakšno merilo uspehov izvozne dejavnosti, ne govore pa o izkoriščenih in neizkoriščenih možnostih ter prav tako ne o konkretnih posegih in o stanju na tem področju. Zavedati se moramo namreč, da v svetu običajno ne obstaja povpraševanje po proizvodih jugoslovanske tovarne »Iskra«, temveč da moramo v drugih državah svoje blago šele pokazati in nuditi ter kupce prepričati, da store prav če kupijo pri nas. A ne samo to. Prepričati jih moramo, da naše tipske izvedbe odgovarjajo ravno njihovim zahtevam ter jim moramo v primeru potrebe tudi dati želeno ali zahtevano tehnično pomoč. Takšni in podobni postranski dejavnosti, ki s samimi dobavami nima neposredne zveze, smo posvetili kar se da mnogo pozornosti.

Svoje proizvode smo v letu 1959 razstavljali na mednarodnih sejmih in razstavah v Milanu, Leipzigu, Grazu, Solunu, Poznanju, Budimpešti, Trstu, Brnu, Celovcu, Izmiru, Casablanci, Damasku in v Bruslju. Na štirih sejmih smo imeli tudi delegate. Na ta način smo hoteli svoje proizvode čim bolj približati širokim krogom interesentov v raznih državah.

Za uspešno sodelovanje s katerikoli inozemskim tržiščem je potrebno čim širše medsebojno razumevanje, kar pa je samo s korespondenco več ali manj nemogoče doseči. V l. 1959 smo na tem področju zabeležili večje število obiskov naših inozemskih zastopnikov, kupcev in poslovnih prijateljev v naši tovarni. Obiski iz Egipta, Irana, Turčije, Bolivije, Mexica, Italije, Vzh. Nemčije in od drugod so izredno pozitivno vplivali na razvoj prodaje v zamejstvu. Še bolj odločilno pa se odražajo na prodajo obiski naših predstavnikov na posameznih tržiščih. Žal smo obiskali v letu 1959 le kupce in interesente v Iranu, Turčiji ter mimogrede še v Siriji in Grčiji.

Trgovska hiša našega zastopnika v Turčiji »Dar-film« v Istanbulu

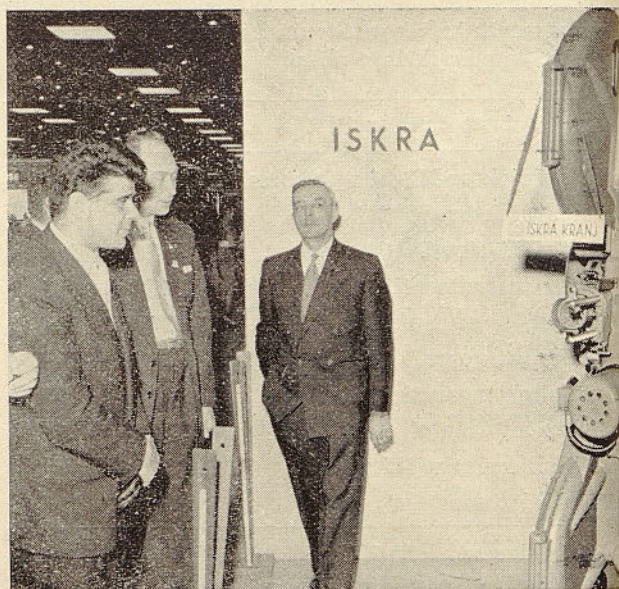
Nuditi izdelke ter interesenta prepričati, da kupi pravo in pod ugodnimi pogoji, predstavlja šele del tistega, kar lahko prikažemo kot uspeh v izvozni dejavnosti. Kupec mora biti s tem, kar kupi, tudi zadovoljen. Z drugimi besedami: Naše izdelke mora pravilno montirati, znati jih mora uporabljati in tudi vzdrževati. Skrb za to je v veliki meri naša dolžnost, saj nam ne more biti vseeno, če prvemu nakupu sledi drugi, temu tretji itd., ali pa če se kupec razočara ter o nas ne želi niti slišati več. Ta problem je posebno pereč in obširen pri panogah kinoakustike in telefonije.

V letu 1959 smo v večjem obsegu izvažali v Turčijo. Prodaji telefonskih central je logično sledila zahteva po našem inštruktorju in monterju s tega področja. Pokazalo se je namreč, da se morajo domači turški strokovnjaki šele privaditi na specifičnost naših izdelkov, prve samostojne montaže, izvedene v Turčiji, na primer niso odgovarjale v celoti zahtevam, kakšne postavljamo mi. Zato smo imeli v letu 1959 v Turčiji dva svoja telefonska strokovnjaka-monterja v skupnem razdobju osmih mesecev. Aktivna pomoč z naše strani se je na tem področju pokazala kot zelo učinkovita podpora nadaljnjemu sodelovanju. Tudi v Grčiji je v letu 1959 montiral prvi Iskrin 35-mm kinoprojektor naš strokovnjak.

Kolikor mogoče pazljivo smo v letu 1959 sledili konkurenci v svetu ter sebe primerjali z ostalimi. Ugotovimo lahko, da naši izdelki po svoji kvaliteti v glavnem nič ne zaostajajo za tovrstnimi proizvodi drugih renomiranih tovarn. Pač pa je asortiman posameznih artiklov običajno še vedno preskromen, da bi ustrezal zahtevam bolj razvijenih tržišč, naše konstrukcije so večkrat nesodobne — zastarele, često pa so v izdelavi sorazmerno drage. Našteta dejstva nam velikokrat otežkočajo ali celo preprečujejo uspešen nastop v tujini. Naj navedem samo nekaj primerov: Po dobrih dveh letih prodaje kinoprojektorjev v Iran so se pričeli interesenti razburjati češ, zdaj imamo tipe NP-21 dovolj — čas bi bil, da se »Iskra« pojavi z novo izvedbo. V Mehiki praviloma nabavljajo le števec, grajene za do 400 % preobremenitev. Povsod na svetu se danes zahteva že več kot polovica avtomatskih telefonskih aparatov v barvi, ki ni črna — imeli smo celo zahtevo po dobavi aparatov zlate barve. V Čileu se daje izrazita prednost števcem, ki nimajo kovinskih, temveč steklene pokrove, dočim Cejlon praviloma kupuje le števec z bakelitnimi pokrovi. V Turčiji se izredno težko borimo s konkurenco, ki nudi avtomatske telefonske centrale z od 50 do 180 notranjimi priključki v zaprtih omarah, v ceneni izvedbi po sistemu iskalca poziva, dočim zahtevajo odgovarjajoče centrale naše proizvodnje instalacijo v posebnem prostoru ter so pri tem še občutno dražje, četudi morda boljše. V Zahodni Nemčiji, Grčiji, Indiji in tudi drugod zahtevajo selenske usmerniške plošče z obremenljivostjo najmanj 10 A/dm², dočim so naše obremenjive le s 6 A/dm². V industrijsko še ne dovolj razvitih deželah kupujejo v največjem šte-

vilu majhne in cenene okrogle instrumente z vrtljivim železom, ki jih mi sploh ne proizvajamo.

Trditev, da je bilo leto 1959 v naši izvozni dejavnosti uspešno, gotovo ni pretirana. In vendar z doseženimi rezultati ne moremo biti v celoti zadovoljni. Če pregledamo posamezna tržišča, lahko ugotovimo, da sodelujemo z dobavami v širšem obsegu le v Turčiji, dočim smo s posameznimi panogami uspeli še v Boliviji, Čileu, Indiji, Iranu in v Siriji. Pri tem pa še za neštete dežele ne smemo trditi, da storimo vse potrebno za čvrstjše sodelovanje, kakršno bi nam zagotavljalo izkoriščanje izvoznih možnosti še dolgo vnaprej. V trgovini, posebno še v zunanji, je pač tako, da mora imeti dobavitelj kupčeve interese stalno pred očmi ter da mora njegove zahteve in želje dosledno izvajati. V obratnem primeru ga v konkurenčnem tekmovanju prehitijo drugi in ga odrinejo.

Projektor NP-21 na mednarodni razstavi kino in foto tehnike v Bruslju v maju 1959

Ob pregledovanju izvršenega stopamo v novo poslovno leto 1960 z mešanimi občutki. Kvaliteta proizvodov in dobra volja, ki jo je čutiti pri večini članov delovnega kolektiva, pa nas lahko navdajata z upanjem, da se bodo v bodoče uspehi stopnjevali sorazmerno s povečanjem proizvodnje, oziroma, da bo izvozna dejavnost izpolnila svojo osnovno nalogo ter da bo vedno bolj dopolnjevala možnosti prodaje doma z ozirom na stvarne maksimalne proizvodne kapacitete vseh naših bodočih obratov. Le vedno bolj in bolj moramo misliti na potrošnike naših proizvodov v zavesti, da jih izdelujemo zanje. Potrošniki pa žele dovolj širok asortiman posameznih artiklov, v primerni kvaliteti in sodobni izdelavi ter po odgovarjajočih cenah.

inž. Janez Baloh

Interna otvoritev obrata v Novi Gorici

Sredi februarja se je v Šempeter pri Novi Gorici preselil prvi del oddelka avtoelektrike »Iskre« iz Kranja. Že pičla dva dni po preselitvi iz matičnega podjetja in kljub vzporednim adaptacijam delovnih prostorov, je kolektiv novega obrata že začel s končno montažo zaganjalnikov z 2,5 in 4 KM, ki jih »Iskra« dobavlja jugoslovanski industriji avtomobilskih, traktorskih in ladijskih motorjev. To je prav za prav šele skromen začetek proizvodnje v tem obratu, ki se bo že v letošnjem letu razvil v močno proizvodno enoto, opremljeno z najmodernejšim strojnimi parkom in sposobno v celoti izpolniti svojo nemajhno plansko obveznost.

Novi obrat »Iskre« - avtoelektrični oddelek v Šempetru bo v industrijsko manj razvitem goriškem okraju odigral zelo pomembno vlogo, saj bo za svojo proizvodnjo črpal s tega področja predvsem vso nekvalificirano delovno silo, ki je je tu še dovolj.

Trenutno dela v novem obratu poleg nekaj vodilnih delavcev, ki so prišli iz matičnega podjetja, kolektiv nad 40 mladih delavcev in delavk iz Šempetra in okolice, ki je bil v mesecih december, januar in do preselitve v Šempeter na priučevanju v Kranju. V sorazmerno kratkem času so se tu seznanili z delom in montažo avtomobilskih zaga-

Glavni direktor »Iskre« govori delavcem
Foto: Edo Primožič

njalnikov z 2,5 in 4 KM, kot prvim izdelkom v tem novem oddelku, nato pa se bo kolektiv razširil in bo stekla še druga proizvodnja izdelkov avtoelektrike na tekočih trakovih. Prav kot iz oddelka avtoelektrike v matičnem podjetju doslej, prihajajo iz oddelka v Šempetru kvalitetni zaganjalniki, ki jih naša avtomobilska industrija tako potrebuje.

V torek, 23. februarja je bila v obratu Šempeter skromna slovesnost - nekakšna interna otvoritev. V dopoldanskih urah so si delovne prostore in začetno proizvodnjo v njih namreč ogledali sekretar OK ZKS Nova Gorica, tov. Tine Remškar, predsednik in podpredsednik OLO Nova Gorica, tov. Kamilo Budihna in Jože Eržen ter predsednik ObLO in sekretar ObK ZKS, tov. Ludvik Gabrijelčič in Joško Saksida, iz tovarne »Iskra« pa glavni direktor, tov. Silvo Hrast, tehnični direktor, tov. ing. Milan Železnik, sekretar TK ZKS, tov. Alojz Štamcar, šef proizvodnje, tov. ing. Alojz Grčar, predsednik Upravnega odbora, tov. Vinko Šarabon, podpredsednik Delavskega sveta, tov. Julij Novljan in drugi.

Po ogledu je bila delovnemu kolektivu v menzi »Avtoobnove« prirejena zakuska, na kateri so bili prisotni tudi vsi gostje. Ob tej priložnosti sta mlademu kolektivu spregovorila sekretar OK ZKS Nova Gorica, tov. Tine Remškar in glavni direktor »Iskre«, tov. Silvo Hrast.

Tov. Remškar je med drugim dejal: »Morda se niti še prav ne zavedamo, kolikšnega pomena je formiranje obrata »Iskre« v Šempetru za gospodarstvo našega okraja. Želel bi se ob tej priložnosti v imenu Okrajnega ljudskega odbora, političnih organizacij in vsega prebivalstva, znova zahvaliti tovarišem iz »Iskre«, da so z razumevanjem izbrali za svoj novi obrat avtoelektrike prav naš okraj. Zavedamo se skupne odgovornosti in storili bomo vse, da delo tega oddelka v ničemer ne bo zaostajalo za delom v matičnem podjetju. Prav tako naj

Med razgovorom o nadaljni izgradnji obrata

Fotografije: Edo Primožič

Brž je stekel prijeten razgovor med delavci iz Kranja in Nove Gorice

se s tega mesta toplo zahvalim strokovnjakom iz Kranja, ki si prizadevajo, da bi ta obrat čim prej polno zaživel. Vodstvo »Iskre« je z novim obratom v Šempetru pokazalo lep primer pravih socialističnih odnosov in prepričan sem, da boste vi, člani

tega novega kolektiva, začeli z vso voljo in polum s proizvodnjo!«

Glavni direktor »Iskre«, tov. Hrast pa je v svojih izvajanjih izrazil naslednje misli: »Iskra« je močan člen v verigi našega socialističnega gospodarstva. Kot taka je s pomočjo OLO Nova Gorica lahko storila ta korak in svojo dejavnost razširila tudi na goriški okraj. S tem smo odprli novo pot v hitrejšo in učinkovitejšo rast takih obratov in vi ste tu pionirji takega dela. Želim samo, da bi vselej imeli občutek, da niste sami, temveč, da je za vami močan kolektiv »Iskre, ki vam bo pomagal vaš obrat tako usposobiti, da se bo iz skromnih začetkov čim prej razvil v močno proizvodno enoto. Nikoli ne smemo pozabiti, da tržišče nujno potrebuje naše izdelke. Del industrije je odvisen od naših izdelkov, zato se moramo zavedati svoje odgovornosti in storiti vse, da bomo izdelali čim več kvalitetnih izdelkov. Vemo, da bo treba še marsikaj storiti, tudi v notranji organizaciji matičnega podjetja, preden bo ta obrat stekel v polni meri. Toda, vemo tudi, da to delo ne bo zaman in da bo prav obrat avtoelektrike v Šempetru potem med najmodernejšimi v državi. Rad bi, da bi se tudi vi v kolektivu »Iskre«, ki ve, zakaj se v svojih naporih bori, počutili najbolje, saj ste del velike delovne skupnosti, ki si z vso vnamo prizadeva, da bi bil jutrišnji dan še lepši!«

-Jan-

Prodaja v januarju 1960

Izvršitev prodajnega plana za mesec januar nam kaže zadovoljivo sliko. Od planiranih 615 milijonov smo v tem mesecu prodali blaga za 721 milijonov, ali 17 % preko plana. Oglejmo si še razporednico, kako so posamezne panoge izvršile svoje prodajne naloge:

Panoga	Plan	Izvršitev	%
avtoelektrika	159,000.000	170,099.640	107
kinoakustika	57,000.000	69,302.279	122
merilna tehnika	217,000.000	257,504.140	119
telefonija	168,000.000	206.558.598	123
usluge	14,000.000	18,418.418	132
s k u p a j	615,000.000	721,883.075	117

Če vzamemo v poštev, da se je proizvodnja obvezala letos proizvesti artiklov v vrednosti 10 milijard dinarjev, potem bo tudi prodaja letos prodala naših proizvodov za to vsoto. In če smatramo 10 milijard za 100 % potem smo z januarjem izpolnili že 7,22 % letnega plana do katerega nam z 31. I. 1960. manjka še 9.278,116.925 din. Seveda pa se bo stanje občutno popravilo, ko nam bodo dokončno znani podatki tudi za februar 1960.

NOV IZDELEK V ISKRI

(Ljubljanski Dnevnik, 9. 2. 1960)

Kranjska tovarna ISKRA pripravlja proizvodnjo novega ozkotračnega kinoprojektorja. Kinoprojektor za 16 mm filmski trak, ki bo prišel na trg že v drugi polovici tega leta, pripravlja ta tovarna v sodelovanju s tovarno »TELEKOMUNIKACIJE« iz Ljubljane. Narčte so pripravili v ISKRI, sestavne dele pa izdelujejo v kooperaciji. V Iskri bodo izdelali vse precizno-mehanske dele novega kinoprojektorja, v Telekomunikacijah pa akustično opremo.

Prodajo bo prevzela »Iskra«, dohodek pa si bosta obe podjetji delili po vložnem delu.

Toliko iz ljubljanskega časopisa, in kaj nam bodo o tem povedali naši strokovnjaki?

Že od leta 1958 smo imeli v tovarni »zvočni molk«. Ozvočenje tovarne, ki je dotlej obstajalo, je bilo bolj v škodo kot korist tovarni, ki je poznana širom domovine kot proizvajalec modernih ojačevalnih naprav. Celotno ozvočenje je obstajalo le iz dveh starih kinoojačevalnikov, ki nista odgovarjala niti po jakosti niti po kakovosti.

Razvojni oddelek je dobil nalogo izdelati prototip ozvočenja za našo tovarno, ki naj bi služil kot osnova za proizvodnjo takih naprav tudi za tržišče. Tehnika razvojnega oddelka tov. Janez Zajc in Roman Klemenc sta dobila že februarja 1958 nalogo napraviti predloge za temeljito ozvočenje vseh prostorov. Dne 17. 3. 1958 sta predložila upravi tri variante, od katerih je bila osvojena I. varianta odnosno ta, ki je danes uresničena. Na dan pred praznikom »29 novembra« so prodorni in čisti zvoki preko zvočnikov javili kolektivu, da je tudi na tem področju storjen korak naprej. S tem so tehniki in delavci, ki so bili zadolženi za izvedbo in montažo ozvočenja doprinesli lep delež k splošnemu razpoloženju ob državnem prazniku.

Tako smo dobili tehnično in estetsko sodobno ozvočevalno napravo s takimi tehničnimi novostmi, kakršnih — po izjavi samega konstruktorja — verjetno ni v Jugoslaviji. Celotna naprava je izvedena centralizirano in je montirana v novem, okusno urejenem prostoru poleg telefonske centrale. Le upravni panel, ki omogoča daljinsko upravljanje, se nahaja v posebnem prostoru. Taka izvedba ozvočevalne naprave omogoča lažje vzdrževanje in hitrejšo zamenjavo pri okvarah na posameznih ojačevalnikih moči, ker so vse enote na enem mestu. In še to: vsakemu kupcu lahko pokažemo lepo urejene prostore s takimi napravami.

Posebna novost pri tej centrali je avtomatsko prehajanje z glasbene na govorno oddajo, ko s pomočjo preklopa glasba počasi pojenjuje, govor pa narašča. Zanimiva je še novost, da je za govorne oddaje uveden prisilni vklop, ko se vključijo vsi zvočniki kljub temu, da so bili prej pri predvajanju glasbene oddaje izključeni. Naprava je dalje opremljena z daljinskim avtomatskim upravljanjem in ima napovedovalec ali napovedovalka prednost pred ostalimi koristniki. Če na primer naprava reproducira glasbo, a mora napovedovalec vmes objaviti nek poziv, tedaj samo pritisne na določen gumb in glasba počasi in avtomatsko pojenjuje, napovedovalec pa lahko odda svojo napoved. Po končani besedni oddaji napovedovalec ponovno pritisne na gumb in glasba začne naraščati.

Oddaje se čujejo po vseh naših objektih in odprtih prostorih, katere zajema devet zvočnih tokokrogov. Naprava je prirejena tako, da je posamezne tokokroge možno poljubno izključevati odnosno vključiti, kar pomeni, da lahko n. pr. v osmih objektih igra glasba, medtem ko v devetem

OZVOČENJE TOVARNE

Posredovalna miza v telefonski centrali z vgrajeno konferenčno napravo

Napovedovalka v »akciji« ...

objektu oddaja napovedovalec besedno napoved ali napovedovalec oddaja govor v treh ali štirih objektih, medtem ko v ostalih oddaja glasbo. Prej te prednosti nismo poznali, saj smo pozivi ali napoved slišali po celi tovarni istočasno.

»Naprava je zelo močna, saj jo je čuti po vsem Kranju!«

»Kaj ne« je odgovoril tov. Zajc, »ko pa ima kar 1500 W in obstaja iz šestih 200 W močnostnih ojačevalnikov, dveh 125 W in dveh 25 W ter predojačeval za napovedovalca ter mešalno mizo, v kateri so vgrajeni: poseben predojačevalnik za mešanje lasbenih programov, gramofon, radio, magnetofon ter kontrolni ojačevalnik, s katerim je možna akustična kontrola izhodov iz radio aparata, magnetofona, predojačevalnika in zvočnih linij posameznih močnostnih ojačevalnikov. Poleg tega ima naprava še več relejnih skupin za daljinsko vključevanje, prisilno vključevanje in avtomatsko preklapljanje z govora na glasbene oddaje in obratno.«

»Nehaj, Janez, to je že preveč komplicirano! Rajši mi povej, koliko časa ste porabili za izvedbo celotne naprave?«

»Na to je težko točno odgovoriti. Vem, da smo porabili za projektiranje 200 do 300 ur, za samo izvedbo pa gotovo 1000 ur, če ne več.«

»Je morda še kaj zanimivega pri tej napravi?«

»Za mene ne, morda bi bilo dobro omeniti še to, da je projekt tako prilagojen, da bo kasneje, ko bodo gotove vse instalacije, mogoče direktno prenašati tudi razna zborovanja in proslave na dvorišču preko te ozvočevalne naprave po vseh oddelkih, odnosno stavbah. Priključki za dva mikrofona bodo pred prevzemom in produkcijo nasproti kalorične centrale.«

M. Štok

Oglas

Državna založba Slovenije išče poverjenika za svoje publikacije za tovarno ISKRA. Interesenti naj se javijo pri tov. I. Slavcu, telef. št. 532 za nadaljnje informacije.

Zamenjava stanovanja

Kompletno dvosobno stanovanje z vrtom in pritliklinami v tovarniški hiši (za tovarno Iskra), zamenjam za dvo ali enosobno stanovanje v privatni ali k stanovanjski upravi spadajoči hiši. (Lahko brez kopalnice in vrta). — Naslov v upravi glasila »Iskre« pod »Ugodna zamenjava«.

NATEČAJ

Po sklepu upravnega odbora bo poleg naše revije pričel izhajati 14-dnevno časopis, ki bo imel nalogo v podrobnosti informirati člane celotnega kolektiva o dejavnosti in življenju posameznih obratov in s tem formirati in jačati enotnost našega kolektiva. Časopis bo izhajal na malem časopisnem formatu na 4–6 straneh.

Upravni odbor razpisuje natečaj za ime tega časopisa. Najboljši predlogi bodo nagrajeni:

1. nagrada 5000 din
2. nagrada 3000 din
3. nagrada 2000 din

Predloge je treba poslati upravnemu odboru do 19. marca 1960.

BALANSIRNI STROJ

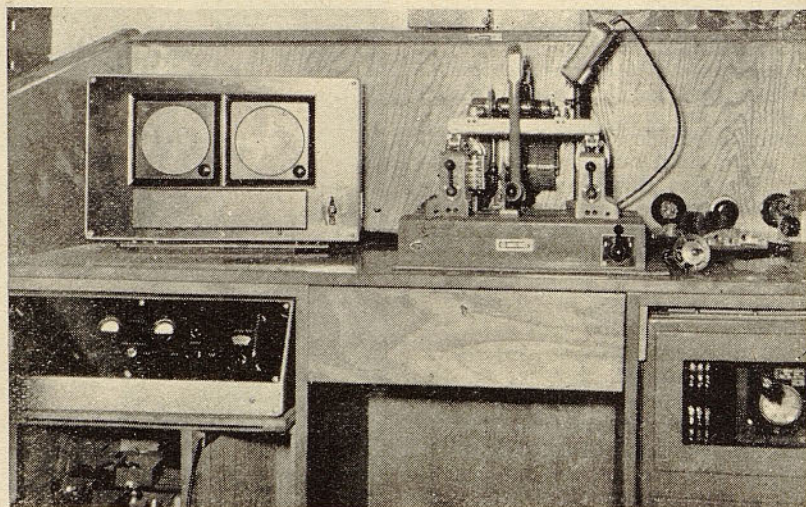
Že lansko leto smo pričeli z delom na balansirnem stroju R 16 od firme Carl Schenk iz Zahodne Nemčije. Stroj nam služi za dinamično balansiranje rotorjev za elektromotorje. Največja možna teža balansiranca je 10 kg pri določenih dimenzijah.

Z elektronskim balansirnim strojem dosežemo uravnovešenost mas napram vrteči se osi z odvzemanjem ali dodajanjem materiala rotorju, katerega balansiramo.

Ravno to je tisto, kar želimo pri vseh strojih, kjer je vgrajen naš balansirni del, ker s tem zagaramo miren in enakomeren tek stroja. Prav posebno važno je balansiranje pri rotorjih, kjer je obratovalna hitrost zelo visoka. Lep primer zato nam služi naš EVS-1 kjer doseže rotor 13.000–14.000 obratov. Če tak rotor ni zbalansiran, povzroča mehansko tresenje stroja, kar ima za posledico možnost loma tanjših svedrov, iskrenje kolektorja in krajšo življenjsko dobo ležajev. Balansirni stroj nam bo v bodoče velik pripomoček za doseganje boljše kvalitete v panogi rotacijskih strojev.

Krivec Vili

Foto: Edo Primožič

OBRATNE NEZGODE V LETU 1959

Borba proti nesrečam pri delu je ena osnovnih nalog službe tehnične zaščite. Težišče dela službe HTZ mora v tej smeri biti na preventivi t. j. na preprečevanju obratnih nezgod. Navajamo nekaj podatkov o nesrečah pri delu v letu 1959 v primerjavi z letom 1958:

	1959	1958
nesreče pri delu v obratu	125	143
nesreče na poti na delo in z dela	37	50
vse obratne nesreče skupaj	162	193

Gornji podatki kažejo, da se je v Iskri število nesreč v letu 1959 pri delu zmanjšalo za 31 primerov in prav tako tudi število nesreč na poti na delo in z dela za 13 primerov.

Od 3368 zaposlenih delavcev v letu 1959 je odstotek ponesrečenih 4,8, medtem ko je bilo v letu 1958 6,1 % ponesrečenih delavcev od skupnega števila zaposlenih. Zmanjšanje števila nesreč v preteklem letu kaže na to, da je bilo prizadevanje organov službe HTZ in pa delo komisije delavskega sveta za HTZ uspešno. Iskra v isti in sorodnih industrijskih panogah po statističnih podatkih za LRS prikazuje v borbi proti obratnim nesrečam najlepši uspeh.

Glede na čas zaposlitve pred nesrečo smo ugotovili, da je zabeleženo največje število nesreč v prvi uri zaposlitve. Podatek sam na sebi ne razloži vzroka, daje pa službi HTZ osnovo za proučevanje tega pojava. Po našem mnenju gre verjetno za to, da delavci ko so ob začetku delovne izmene pričeli z novim delom, niso bili s strani nadrejenih opozorjeni na varnostni moment pri delu, morda v pričetku dela niso bili zadostno opremljeni z osebnimi zaščitnimi sredstvi in verjetno niti strojne naprave niso bile iz varnostnega vidika pravilno opremljene.

Število ponesrečencev pri delu glede na njihove kvalifikacije je naslednje:

	1959	1958
visokokvalificirani delavci	3	2
kvalificirani delavci	44	52
polkvalificirani delavci	69	33
nekvalificirani delavci	8	54
učenci	1	1

Gornji podatek kaže, da je bilo v letu 1959 največ ponesrečencev iz vrst polkvalificiranih delavcev, v letu 1958 pa jih je bilo največ med nekvalificiranimi delavci. Glede na to je mogoče sklepati, da je v letu 1959 že deloval vpliv varnostne vzgoje med novosprejetimi delavci, ki glede varnosti pri delu dobijo prve in precej temeljite napotke že ob

sprejemu v Iskro v izobraževalnem centru, kjer jim o vsem tem nazorno razlaga varnostni tehnik podjetja.

Glede na dneve v tednu so se v letu 1959 dogajale nesreče takole:

ponedeljek	18 nesreč
torek	25 nesreč
sreda	23 nesreč
četrtek	27 nesreč
petek	19 nesreč
sobota	13 nesreč

Že vsa leta nazaj so se v naši tovarni, nadalje v republiških in zveznih statistikah izkazali ponedeljkovi dnevi, v katerih se je dogodilo največ nesreč. Po gornjih podatkih za leto 1959 v Iskri pa je v ponedeljek zelo malo nesreč in prav tako tudi v soboto. Število nesreč doseže kulminacijsko točko v četrtek, ko se je v preteklem letu v Iskri dogodilo največ nesreč. Pojav je edinstven in popolnoma nov in mu trenutno ni mogoče dati popolnega in pravilnega komentarja. Ni mogoče izključiti pri proučevanju tega pojava možnosti, da je v tem primeru že zaznavno delovanje novega načina nagrajevanja po učinku. V večini primerov delavci v sedanjih pogojih izkoristijo nedeljo v resnici za oddih in zdravo rekreacijo, zavedajoč se, da je ponedeljek zopet delovni dan, ko bo od njihove delovne storilnosti in prizadevanja odvisen tudi njihov dohodek.

Po delih telesa so bile v tovarni tele poškodbe:

prsti rok: desna	36
prsti rok: leva	31
roka do zapestja	6
roka od zapestja do rame	3
stopalo	8
noga do stopala	9
oči	22
glava	4
trup	10

Iz gornjega je razvidno, da je največ poškodb na prstih rok, kar je povsem razumljivo, saj je roka, zlasti še desna pri delu najbolj izpostavljena. Pri vseh teh poškodbah je v večini primerov vzrok nesreče neupoštevanje varnostnih predpisov.

Do poškodb oči pride prav tako zaradi tega, ker delavci pri raznih brušenjih, odstranjevanju — čiščenju strojev, na stružnicah pri struženju litoželeznih odlitkov in drugih kovin ne uporabljajo obraznih ščitnikov in zaščitnih očal, kar imajo vedno na razpolago.

Število in resnost poškodb bomo uspeli znižati le, če bodo vodstva oddelkov in vsak posamezni član kolektiva na področju varnosti storili tisto, kar je naša osnovna dolžnost t. j. dosledno pridrževanje pravilnika HTZ. Tako bo delo varno, število nesrečnih primerov manjše, proizvodnja pa večja.

Jože Pegam

UVEDBA INFORMATIVNIH SESTANKOV

Da bi se približali ciljem informativne službe, bodo v tovarni načrtno in sistematično organizirani informativni sestanki v vseh oddelkih enkrat mesečno po 1 uro med delovnim časom. Ti sestanki bi bili med 13. in 14. uro tako, da bi druga izmena, ki sicer pride na delo ob 14. uri, prišla ta dan že ob 13. in končala delo ob 21. uri. Sestanki naj bi bili po delavnicah, oziroma pisarnah. Informativni sestanki bi se delili v dva dela. V prvem delu bi vodja oddelka razložil izpolnitev celotnega plana za prejšnji mesec. Pri tem bi primerjal izpolnitev plana v tekočem mesecu s prejšnjimi meseci in istim mesecem v minulem letu. Nadalje bi pojasnil izpolnitev plana po oddelkih, oziroma odsekih in navedel podatke za vsako skupino, kot tudi za sorodne oddelke. V tem delu bi vodja oddelka govoril še o storilnosti, zaslužku, kvaliteti, izmetu, odsotnosti itd. Vsi ti podatki bi se prikazovali tudi grafično na zidnih listih, tabelah, flanelogramih ipd. Nadalje naj bi poročali še o planu za tekoči in naslednji mesec, o važnih dogodkih in uspehih podjetja, medtem ko naj bi o delu samoupravnih organov, sindikalne organizacije in drugih poročali člani teh organov, ki so v oddelku, kjer je informativni sestanek, ali pa sam vodja oddelka.

Pri podrobni sestavi vsebine takih sestankov, kakor tudi o načinu prikazovanja, bi se vodja oddelka moral posvetovati z vodjo informativne službe, ki bo dal tudi vse potrebne podatke o izpolnjevanju plana za vse podjetje, načrt za vizuelne prikaze in morebiti že izdelane zidne liste. Vodja oddelka bo še dodal specifično problematiko oddelka.

V drugem delu sestanka (nekako od pol 14. do 14. ure) naj bi se udeleženci razdelili na manjše skupine, ki bi razpravljale o raznih vprašanjih. Vodje in udeleženci teh skupin bi dobili napisana vprašanja, o katerih naj bi se razpravljalo, vprašanja pa bi sestavila skupno vodja oddelka, ki bo vodil informativni sestanek in vodja informativne službe. Vodje skupin bi si zapisovali mnenja in predloge. Tako dobljeno gradivo bo po sestanku pregledal vodja oddelka, centralno pa informativna služba. O tistih stvareh, ki jih je odkrila diskusija kot nejasne, bi se pojasnjevale kolektivu v časopisu, kolikor so splošnega značaja, sicer pa samo v oddelkih, katerih se tičejo.

Vsekakor so navedeni podatki vzeti iz osnutka in je vprašanje, kako bomo praktično izvedli te informativne sestanke glede na posamezne specifičnosti našega podjetja. Verjetno bo izvedenih nekaj poskusnih sestankov v nekaterih oddelkih in bi šele na osnovi tu pridobljenih izkušenj pristopili

h končni izpeljavi informativne službe pri nas. Tak način obveščanja kolektiva bo prav za prav prvi poskus v industriji in bo nedvomno imel veliko posnemalec, naš kolektiv pa bo imel eno možnost več za uspešno delo. To v toliko bolj, kolikor večje bo sodelovanje in razumevanje s strani vodstva podjetja in ostalih vodilnih oseb ter vodij posameznih skupin. Informativni službi bo treba nuditi vso podporo pri zbiranju in objavljanju podatkov ter pri analizi mnenj in predlogov članov kolektiva.

Dobro organizirana informativna služba lahko prinese podjetju velike koristi na področju produktivnosti, izboljšanja delovnih odnosov in discipline.

Milan Štok

Prosta delovna mesta

Upravni odbor in uprava Doma učencev industrijske šole ISKRA Kranj želita dobiti med člani kolektiva Iskre dva tovariša, ki bi imela veselje delati z mladino kot vzgojitelja. Interesenti naj se zglasijo pri upravniku Doma.

Oddelek za kalkulacije in norme v pripravi dela išče normirca.

Pogoj za to delovno mesto: končana industrijska šola, 5-letna praksa, poznavanje ročnih del, del na stružnicah in rezkaricah.

Interesenti naj se prijavijo v kadrovskem oddelku.

Odsek za nagrajevanje v kadrovskem oddelku tovarne ISKRA ima prosto delovno mesto referenta za nagrajevanje.

Kandidat mora imeti končano srednjo strokovno šolo, poznati pa mora poslovanje podjetja, njegovo organizacijo in ekonomiko.

Ponudbe sprejema 15 dni po objavi kadrovski oddelek tovarne.

Izobraževalni center v kadrovskem oddelku tovarne ISKRA ima prosti delovni mesti 2 instruktorjev.

V poštev pridejo visokokvalificirani delavci elektro in kovinske stroke, stari 20 do 30 let, ki že več let uspešno delajo v tovarni.

Ponudbe sprejema 15 dni po objavi kadrovski oddelek tovarne.

NAŠA SAMOPOMOČ

Po prejšnjem tarifnem pravilniku je bil del dobička namenjen za sklad za samopomoč in sicer v višini 5 %. Od tega je šlo 70 % v sklad samopomoči, ostalih 30 % pa za sindikalne podpore. Do konca leta 1959 se je tako nabralo 11.010.614 din, kar je precej čedna vsota, posebno če je namenjena za hitro pomoč članom kolektiva.

Kakor je znano se izplačuje pomoč v obliki posojil redno tedensko, vrača pa se mesečno. Posojila so brezobrestna, višina posojila pa je sedaj zvišana in znaša največje možno posojilo 15.000 din z obvezno vrnitvijo v šestih mesecih, t. j. v 5 obrokih po 3000 din. Posojila so namreč kratkoročna zaradi tega, da jih res izkoriščajo člani le v primeru nujne potrebe. Ker niso vezana na kakršnekoli podpise porokov ali omejena zaradi drugih obveznosti v denarnih zavodih, jih praktično uporablja res lahko vsakdo, ki je v sili in kateremu je pomoč potrebna. Edina omejitev je določba, da se posojilo ne more dobiti, če že ima nekdo posojilo pri vzajemni pomoči. Po pravilniku je omejitev tudi v tem, da posojila ni moči dobiti, če član kolektiva še nima pravice na izplačilo dobička, kar je praktično do prvih treh mesecev zaposlitve v tovarni.

Toliko o možnosti za dobivanje posojila, za katerega redno tedensko pobirajo prijave naše zapisnikarice. Sedaj pa še nekaj števil o lanskim posojilih. Ko so sešteli člane kolektiva - posojilojemalce, so prišle na dan številke, ki so presenetile tudi komisijo samo. Nič manj kot 1825 članov je dobilo posojilo in to približno 16 milijonov dinarjev, t. j. povprečno 8800 din na enega. Kaže, da vsi posojilojemalci niso šli do takratnega maksimuma zadolžitve 10 tisoč dinarjev. Zanimivo je tudi to, da ni bilo nobenih izgub in so bila vsa posojila v redu vrnjena ter kaže, da se je vsak član zavedal svoje dolžnosti. Redni mesečni dotok vrnjenih posojil znaša trenutno preko 1.500.000 din in zato upamo, da s fondom okoli 11 milijonov din ne bo težko zdržati kratkoročnih posojil po 15.000 din na vsakega posojilojemalca. Seveda pa bi na primer ne mogli naenkrat vzeti posojila vsi člani, saj bi za to rabili nič manj kot 54 milijonov dinarjev. Zato prosimo vse člane naj smatrajo fond tudi v bodoče kot pomoč v sili, za kar je bil izrecno ustanovljen. Vsakemu je jasno, da smo prvotnih 5000 din maksimuma posojila sedaj že drugič povišali in je sedanji maksimum 15.000 din taka vsota, da predstavlja za silo res že pomoč, saj je to že skoro povprečje mesečnega zaslužka v naši tovarni.

Vedno, kadar smo v odboru sklada samopomoči reševali prošnje za posojilo, so prihajali razni člani s prošnjami za višja posojila, kot je bil določen maksimum. Jasno je, da ni bilo mogoče ugoditi prošnjam, čeprav je bil fond še na razpolago, ker velja za celoten sklad načelo, da mora biti fond vedno na razpolago. Njegov največji pomen je prav v tem, da si z njim pomagajo člani, kadar so v sili in nimajo druge možnosti pomagati si v veliki potrebi (n. pr. smrt v družini, nesreče, bolezni, nujno potovanje itd.). Prav zaradi tega je tudi maksimum postavljen že v posojilih in z enako obveznostjo vrnitve za vsakega. To je nekak zakon, pred katerim so vsi člani kolektiva enaki.

Največji možni znesek posojila pa bi se seveda lahko zvišal, če bo sklad posojila večji. To pa je mogoče le tedaj, če bo v bodočem tarifnem in premijskem pravilniku zopet sprejeta določba, da se del dobička odvaja v sklad za samopomoč. Smatram namreč, da je ta denar zelo koristno naložen za vsakega člana kolektiva. Tisti, ki mu je nudil sklad v zadnjih letih kdajkoli pomoč, ve ceniti ta fond in bo gotovo pri razpravah o bodočem tarifnem pravilniku odobral določilo, da se ponovno odvaja del dobička za sklad samopomoči. Na ta način se bo sklad redno zviševal in maksimum posojila naraščal v našo splošno korist.

Mirko Križnar

Jelka Ambrozeli montira stikala za zaganjalnike
Foto: Milan Stok

JELKA je zdaj zares zadovoljna

Spretno je opravila še slednjo delovno fazo. H kopici gotovih stikal pred kontrolorjem, je primaknila še eno. Šele tedaj je bila nared za kratek pomenek, za katerega sem jo bil poprosil kar sredi dela. Toda roki sta ji mehansko spet kar brž segli po novem stikalu...

Ambrozeli Jelka je enaindvajsetletna mladinka iz Saksida pri Dornberku, zaposlena v novem obratu »Iskre« v Šempetru pri Novi Gorici. Montira stikala za avtomobilske zaganjalnike, za kar se je usposobila v pičlih dveh mesecih in pol prakse v tovarni v Kranju.

Ni še dolgo tega, ko je Jelka v Opekarni v Vrtojbi še s samokolnico prevažala ilovico. Za borih osem tisočakov mesečno je opravljala težko in umazano delo. »Toda, boljšega pač ni bilo na razpolago. Morala sem se zadovoljiti s tem,« pravi skromno. »Nadvse zadovoljna sem, da sem si v »Iskre« pridobila znanje, s katerim zdaj lahko montiram stikala za zaganjalnike. To delo je lepo, lahko in čisto, pa tudi zasluček boljši!«

KAKO SI OHRANIMO ZDRAVO ZOBOVJE?

Zobozdravnik in bolnik se navadno srečata šele takrat, kadar ju bolnikova bolečina pripelje do kontakta. Seveda je v takih primerih mnogokrat že prepozno in zobozdravnik lahko samo še ugotovi, da zobu ni več pomoči. Vzrokov takih žalostnih pojavov je več.

Prvič je to lahko strah bolnika pred namišljeno bolečino, ki je navadno neutemeljen, kajti čim prej se zob popravi, tem manjša je bolečina, ali drugače povedano: vsako odlašanje zdravljenja pospešuje bolečino.

Drugič leži vzrok v tem, ker so ljudje nepoučeni in vidijo v zobu samo zob kot tak, ne pa zelo važen organ na začetku prebavnega sistema, enega najvažnejših v človeškem organizmu. Zobje so tisti, ki pripravljajo hrano ostalim prebavnim organom. Zaradi tega prebavnim motnjam v dobršni meri botruje defektno zobovje.

Tretjič. Zmotno je mnenje večine ljudi o nekoristnosti mlečnega zobovja, da ne govorim o važnosti peestre prehrane nosečnice in dojenčka, ki je poglavitni faktor za razvoj zobovja.

Četrty vzrok za propadanje zob je pomanjkljiva zobna in ustna nega.

Peti in žal ne najmanjši vzrok za slabo zobovje je seveda tudi pomanjkanje zobozdravstvenega kadra, kar se pa v zadnjem času že občutno izboljšuje.

Se in še bi lahko naštevali vzroke in posledice prezgodnje izgube zobovja, vendar taka razglabljanja na tem me-

stu ne bi imela zaželenega učinka, zato bom skušal v nadaljnjem prikazati, kako naj varujemo našim prebavnim organom tako prepotrebno zobovje, kako naj ga čuvamo, preden bo na milost in nemilost izročeno zobozdravnikovim kleščam.

Namen tega članka je, odgovoriti na nekaj teh vzrokov oziroma vprašanj in prikazati razvoj zobovja od začetka, kajti le malokdo ve, kdaj že lahko vplivamo na to, kako se bo razvijalo zobovje, kdaj že lahko preprečimo kasnejšo »piškavost«
zob pri otrocih in kdaj se razvijajo stalni zobje, ki naj nam potem služijo vse življenje (če jih seveda predčasno ne izgubimo).

Naj začnem kar s prehrano bodoče matere, ki je prvi doprinos, če že ne ključ k pravilnemu razvoju zobovja bodočega potomca. Vsi vemo, da se v času nosečnosti razvijajo prav vsi organi bodočega novorojenčka. Seveda se v ta vrstni red razvoja zvrstijo tudi zobje in to že kar v drugem mesecu nosečnosti, sicer ne v taki obliki kot jih poznamo mi, pač pa njihovi zasnovki. Ogromne važnosti za zobovje je, kakšno hrano uživa bodoča mamica, kajti tkiva, iz katerih se razvija zobovje, terjajo zadosti mineralne in vitaminske hrane. Vemo, da je hrana sestavljena iz beljakovin, sladkorja, maščob, mineralnih soli in vitaminov. Vse to je potrebno človeku za normalno življenje in obstoj, vse to in še precej več mora dobiti bodoča mamica.

Predvsem naj dobi več mineralov, od katerih sta najvažnejša kalcij in železo, ki sta največ v mleku in zelenjavi ter vitaminov, ki so predvsem v zelenjavi, sadju, pa tudi v mleku. Posebno kalcij je prvina, ki je osnova za zobovje. Zato naj dobi nosečnica dovolj mleka in zelenjave ter sadja. Seveda imamo danes tudi umetne vitaminske preparate in tudi preparate, ki direktno vplivajo na izgradnjo bodočega zobovja. Pri nas je znan preparat Fluor-kalcij. Ta vpliva na trdnjšo zgradbo zoba, torej jih mora redno uživati že nosečnica, kar naj se nadaljuje pri novorojenčku, in še naprej do 10., 12. leta. Kasneje nima več pravega učinka.

Za razvoj zobovja pri novorojenčku ima spet prehrana največji pomen. Največjo vlogo igra pri tem dojenje. Pri tem ni važna samo hrana, kajti v materinem mleku so skoraj vse snovi, ki so potrebne za nadaljnji razvoj. Za zobovje igra večjo vlogo tudi gibanje čeljusti; pri aktu sesanja se mora dojenček namreč maksimalno truditi za svojo hrano, da tako dobijo čeljusti potrebne dražljaje za pravičen razvoj. Pri hranjenju po steklenički pa dojenčku skoraj steče vsa vsebina v ustka, ne da bi se pri tem posebno trudil s sesanjem. Tu se torej začenjajo razne nepravilnosti v razvoju zobovja in čeljusti. Poznejše pretesne čeljusti, nepravilno razmeščeni zobje in druge težje nepravilnosti imajo svoj začetek prav pri dojenju, oziroma nedojenju.

Jelka se na novem delovnem mestu počuti zelo dobro. Dela se je lotila z največjo voljo, je pa tudi vztrajna in natančna tako, da bi kontrolorju skoraj ne bilo treba stikal preverjati. Neverjetno naglo se je vživela v mladi kolektiv Iskre«
v Šempetru, v katerem s tako delovno voljo in vestnim delom ni edina, saj si v novem obratu vsi nesebično prizadevajo, da bi avtoelektrika kljub svoji selitvi, še trajajočim adaptacijam delovnih prostorov in še vsem ostalim začetnim težavam, vendarle uspela dati svoj občuten delež k izpolnitvi letošnjega proizvodnega plana »Iskre«.

Da bo revija »Iskra«
bolj pestra in vsebinsko bogata je prav, da tudi ti prispevaš kak članek o delu in problemih v tvojem oddelku!

To je tudi že en vzrok, zakaj se v največjem času pojavlja vedno več nepravilnosti in defektov v razvoju zob. Včasih so dojenčki živeli skoraj leto dni samo ob materinih prsih, kar je dandanes že kaj redek pojav. Matere imajo nešteto drugih dolžnosti pri sedanjem pospešenem tempu življenja, na žalost pa pri teh dolžnostih trpi tudi zobovje potomca. Vedeti moramo namreč, da noben umetni preparat ne more nadomestiti telovadbe dojenčkove čeljusti pri dojenju, ki daje potrebne dražljaje za pravilen razvoj žvekalnega mišičja in čeljusti, kar je predpogoj za pravilen razvoj zob.

Prehrana matere ima pri dojenju precejšen pomen. Zato naj bo sestavljena prav tako kot v času nosečnosti. Spet je tu poudarek na mineralnih solih in vitaminih. Dojenčku pa naj še poleg dojenja dodajo še sadni sokovi od prvega meseca naprej. Velikega pomena za razvoj zobovja ima vitamin D. Vemo, da je ta vitamin nujno potreben za pravilen razvoj kosti in zobovja. Nahaja se v mleku, ribjem olju, nekaj ga tvori tudi človeško telo samo pod vplivom sončnih žarkov. Zato naj bo otrok čim več na soncu in svežem zraku. Zatohle in zatemnene izbe, pomanjkljiva prehrana, so zanesljivo vzrok rahitisa in drugih boleznih otrok. Nujne posledice le-tega pa so spet motnje in nepravilnosti v razvoju zobovja.

O prehrani predšolskega otroka in vplivih na zobovje pa bom skušal povedati nekaj v prihodnjem članku.

Foto: Edo Primožič

**Rotorji za zaganjalnike
v Novi Gorici čakajo na
končno montažo**

V letu 1960 bodo prejeli člani Prešernove družbe za redno članarino 600 dinarjev

1. **Koledar Prešernove družbe za leto 1961**
2. Lidija Seifulina: **Virineja**, roman
3. Jack London: **Zgodbe s severa in juga**
4. Clement Richer: **Ti-Kojo in njegov morski pes**, pustolovski mladinski roman
5. Vitko Musek: **Film**
6. Dr. Anton Polenec: **Zivalski svet** (srečanje s pragozdni-mi živalmi)
7. **Naše stanovanje**, praktični priročnik

7 KNJIG ZA 600 DIN

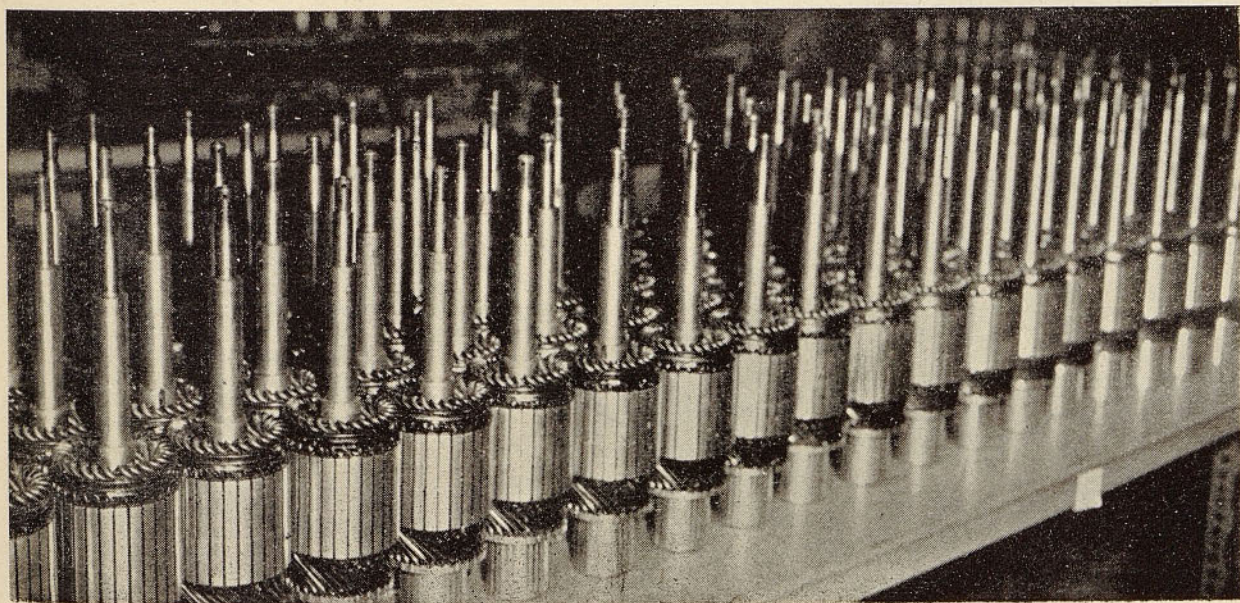
prejme vsak, ki se vpiše najkasneje do 5. aprila 1960 v članstvo Prešernove družbe in plača najkasneje do 5. julija 1960 vse obroke. Vsak tak član bo razen bogate in zanimive knjižne zbirke deležen še bogatega nagradnega žrebanja.

Nagradno žrebanje Prešernove družbe

Vsak član Prešernove družbe bo prejel ob vpisu poleg »Potrdila o vpisu« še poseben kupon (srečko) brez vsakega doplačila. Po zaključenem vpisovanju in vplačilu članarine bodo na te srečke izžrebana naslednja darila:

1. Televizijski sprejemnik	12. Električni štedilnik s pečnjakom
2. Moped	13. Porcelanski servis za 6 oseb
3. Moped	14. Radijski sprejemnik
4. Moped	15. Zapestna ura
5. Pralni stroj	16. Električni brivski aparat
6. Električni hladilnik za 60 l	17. Električni pekač na dva grelca
7. Moško kolo	18. Električni likalnik z regulatorjem
8. Moško kolo	19. Lonec »Ekonom«
9. Žensko kolo	20. Sokovnik
10. Električni sesalec za prah	
11. Električni štedilnik s pečnjakom	

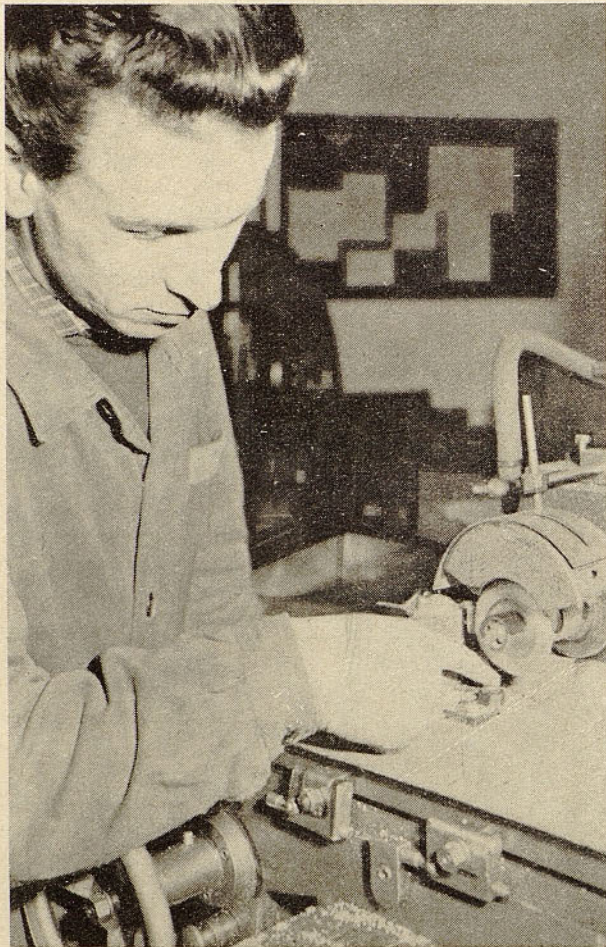
Razen teh bogatih dobitkov bo izžrebanih več sto knjižnih nagrad. Izid žrebanja bo objavljen v »Obzorniku« ter v vseh naših dnevnikih in v »Tedenski tribuni«.

HTZ OPOZARJA!

Pouči novinca in tistega, ki tako dela, kot tovariš na sliki! Varnost pri delu naj bo osnovno vodilo tako predstojnika, kot tistega, ki to delo opravlja, ker bo le tedaj uspeh in tako obojestransko zadovoljstvo.

V nobenem primeru ni dovoljeno segati z rokami pod orodje, rezkarje, žage itd., temveč se je treba posluževati pincet in drugih ročnih priprav pri odstranjevanju ali vkladanju kosov.

Obratne nesreče

Adolf Peneš, se je ponesrečil 7. 1., ko je razrezoval komade elektrode. Pri odstranjevanju delov je s prstom prišel v neposredno bližino krožne žage. — Poškodoval si je kazalec desne roke. — Izgubljenih 16 delovnih dni. — Vzrok: neprevidnost.

Milka Kristanc, delavka, se je ponesrečila 20. 1. na stiskalnicah. Na orodju P 21656 je krivila držalo varovalke. Ker je bila stiskalnica urejena za nožno vklapljanje in ne za ročno, kot bi v tem primeru morala biti, si je poškodovala palec desne roke. — Izgubljenih 13 delovnih dni. — Vzrok: nepravilno urejen stroj — nepazljivost urejevalca.

Marija Babnik, delavka, se je ponesrečila 21. 1. Pri čiščenju vrat si je s premočno raztopino luga poškodovala sredinec in palec desne roke, ker ni uporabljala zaščitnih rokavic. — Izgubljenih 5 delovnih dni. — Vzrok: pripravila je premočno raztopino luga.

Ivan Bevc, skladiščnik se je ponesrečil 28. 1. Pri dviganju električnih kablov si je pretegnil kite. — Izgubljena 2 delovna dneva. — Vzrok: prevelik napor pri dviganju.

Rudolf Kopač, transportni delavec, se je ponesrečil 5. 2. Na tovorni avto je s sodelavci nakladal kolute in se udaril. — Izgubljenih 13 delovnih dni. — Vzrok: neprevidnost pri nakladanju.

Vlado Brejce, mizar, se je ponesrečil 6. 2. Na rezkalnem stroju je obdeloval — popravljal okvir stola in si poškodoval konec palca leve roke. — Še vedno boluje. — Vzrok: nepravilen — nevaren način dela.

Ivan Klemenčič, strugar, se je ponesrečil 9. 12. 1959, ko je na stružnici obdeloval jeklene dele za razna orodja. — Pri tem mu je tujek odletel v levo oko. — Izgubljenih 49 delovnih dni. — Vzrok: ni uporabljaj zaščitnih očal.

Alojz Gašperlin, delavec, se je ponesrečil 5. 2. Urejevalcu je pomagal pri demontaži bakelitnega orodja, ki je bilo še vroče. Pri tem se je z zapetjem desne roke dotaknil orodja. Ker se mu je rana inficirala, je zato iskal zdravniško pomoč. — Še vedno boluje. — Vzrok: neprevidnost.

Jože Pegam

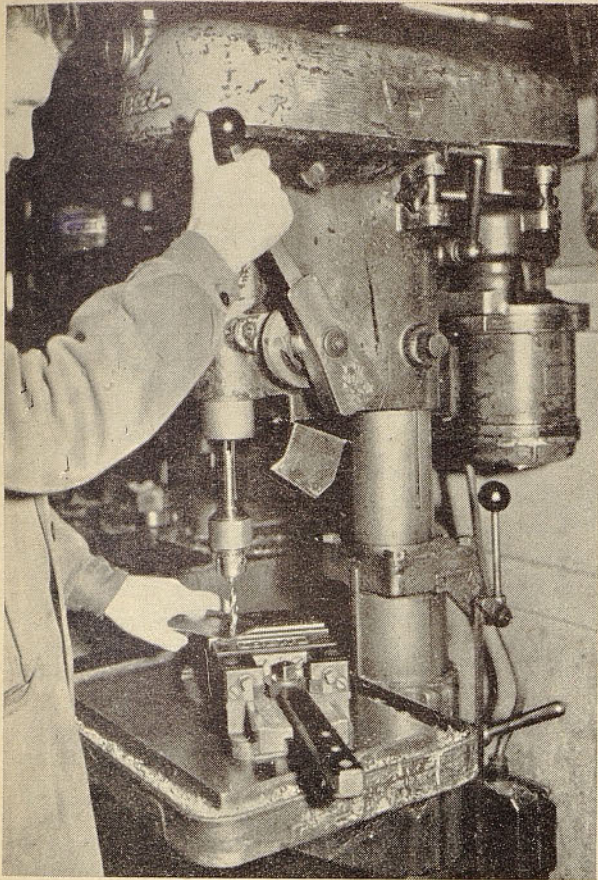

Foto: Edo Primožič

Ne tako!

Slej ali prej se Ti bo pripetila nesreča pri takem načinu dela, kot se je pripetila tovarišu, ki ga prikazuje slika.

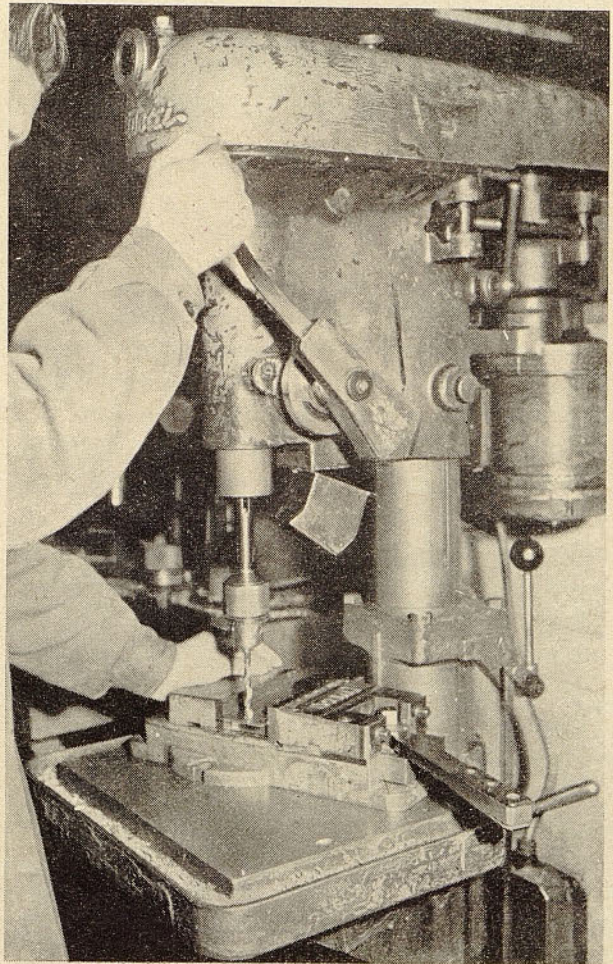
Medeninasti kos, ki ga je vrtal s svedrom \varnothing 10 mm je držal z levico, z desnico pa je dajal pomik vrtalne glave. Sveder je pri tem močno zagrabil in mu tako izpulil kos iz roke. Zaradi ostrine vrtalnega kosa in vrtljajev se je močno urezal v dlan leve roke.

In rezultat vrtanja — trajen invalid.

Člen 84 Pravilnika HTZ pravi: predmeti, ki se jih vrta, morajo biti v splošnem pritrjeni na delovno mizo v strojni ali ročni primož. Roka se ne sme nikdar nahajati v neposredni bližini točke vrtanja.

Nikdar se namreč tako ne mudi, da bi zaradi tega morali opuščati varnostna navodila. Primeri takega vrtanja so zlasti pogostni pri poedinih vrtalnih kosih, ker se dotičnemu, ki delo opravlja, ne da delati tako, kot je to edino pravilno in kot to prikazuje pričujoči posnetek.

Pač pa tako!

Odprta vrata!

Kaj pravite zakaj so, če ne zato, da se zapirajo, sicer bo pa namesto njih v nasprotnem primeru treba namestiti zaveso, ki ne bodo ovirale tistih, ki jim je vrata pretežko zapreti.

Delavci I. delavnice — v produkciji so se pritoževali nad stalnim prepihom, ki je nastajal v pretežni meri zaradi tega, ker vhodnih vrat niso redno zapirali. S tem, da smo namestili v hodniku poleg že obstoječih vrat še ena gumijasta vrata in istočasno montirali še kalorifer, ki segreva zrak in preprečuje udar mrzlega zraka v delavnico, je omejena pomanjkljivost skoraj odpravljena.

Nad prepihom pa se še vedno pritožujejo delavci v galvaniki, lakirnici, kontroli in v IV. delavnici. Ta prepah pride v znatni meri zaradi zunanjih vrat, ki so skoraj stalno odprta. Ker so v hodniku že nameščena gumijasta vrata in kalorifer, je edini izhod za odpravo prepiha zapiranje vrat! To zlasti velja za voznike elektro-kar.

Jože Pegam

DELEGACIJA PLENUMA SINDIKATA KOVINARJEV FLRJ MED NAMI

V dneh 29. februarja in 1. marca t. l. je v Ljubljani zasedel plenum Centralnega odbora sindikata kovinarjev Jugoslavije, na katerem so kot osrednje vprašanje obravnavali problematiko produktivnosti v naših podjetjih kovinske stroke. Za plenum je bilo pripravljeno obširno gradivo, kako pa naj bi o njem na plenumu potekala razprava, je ob začetku nakazal predsednik centralnega odbora, tov. Aco Icev. Ob tej priložnosti je bilo tudi sklenjeno, da bo V. kongres sindikata kovinarjev Jugoslavije letos v novembru v Beogradu. Na dnevnem redu V. kongresa bodo o svojem delu poleg centralnega odbora poročali tudi republiški odbori, razen tega pa bo na kongresu podan tudi referat o perečih problemih sindikalnih organizacij in sprejete spremembe statuta.

Ob koncu uspešno zaključnega plenuma, je delegacija skupno z gosti prišla v Kranj, kjer so si ogledali tovarno »Iskro«, njene delovne prostore in način proizvodnje. Z zastopniki tovarne so se pogovorili o raznih problemih »Iskre« in ogledali film o njej. Po obisku pri nas so gostje na čelu s tov. Acom Icevim, Josipom Cazijem in Dušanom Pudjem, odpotovali v Portorož, kjer so obiskali tov. Franca Leskoška-Luko.

J. C.

Zanimivosti iz TEHNIKE

V GRADNJI SO PRVE TOVARNE STANOVANJ!

Gradbeno podjetje »Rad« iz Beograda pričena letos z gradnjo prvih treh »tovarni stanovanj« v Jugoslaviji. Ko bodo dogotovljene leta 1962, bodo tovarne izdelovale kompletne dele zgradb in stanovanj ter na ta način po predračunih omogočile petkratno povečanje stanovanjske gradnje iz leta 1959, brez povečanja delovne sile v gradbeništvu.

Cena teh industrijskih stanovanj bo za okoli 15–20% nižja od današnje, kar pomeni, da bomo z istimi sredstvi, ki jih sedaj trošimo za 100 stanovanj, lahko zgradili 120 novih stanovanj. Prihranek, ki bo tako nastal, bo znašal okoli 2 milijardi din letno.

I. S.

RUSI POROČAJO O PLASTIČNEM TRANZISTORJU

London, 25. dec. (A. P.) — Uradna časopisna agencija Tass pravi, da je nek sovjetski znanstvenik iznašel plastičen tranzistor, ki po kakovosti ne zaostaja za tranzistorji, izdelanimi iz germanija.

Raba tranzistorjev je zelo razširjena v vođenju vsemirskih izstrelkov, v napravah, ki beležijo podatke in v prenosnih radijskih sprejemnikih, kjer nadomeščajo precej večje elektrone.

Agencija poroča, da je novo plastično zvrst tranzistorjev razvil Nikolaj Semjonov iz sintetičnega nadomestka volne, poznanega pod imenom polyakrylonitril.

Plastično tvorivo so bombardirali z radioaktivno snovjo in »postalo je električno prav tako prevodno kot germanij in silikon«, je poročala agencija in dodala:

»Plastični polprevodniki so stanovitnejši kot tisti, ki so napravljeni iz germanija in njih izdelava je lažja. Izdelati jih je moč iz naravnih plinov in olj.

Ko jih začno izdelovati komercialno, bo industrija z njimi praktično nemejeno oskrbljena.«

Germanij je razmeroma redka kovina. Eden dobavnih virov so usedline, ki se tvorijo na dimnikih pri izgorevanju premoga, ki vsebuje neznatne količine te snovi.

M. I. H. C.

(Po New York Herald Tribune)

IZDELAN JE PENASTI ALUMINIJ; JE MOČNEJŠI IN PLAVA NA VODNI GLADINI

Penasti aluminij, močnejši kot strnjena (kompaktna) zvrst, vendar pa dovolj lahek, da plava na vodni gla-

dini, je razvil dr. Johon A Bjorksten, načelnik Bjorkstenovih raziskovalnih laboratorijev v Madisonu, Wis. dr. Bjorksten prerokuje, da bodo to tvornico nemara uporabljali kot gradbene bloke pri gradnji čolnov ali ladij ter za površine cest.

Vzorci lahkega izdelka so vsebovali kroglo za balinanje z gladko aluminijasto površino, toda z notranjščino, ki je spominjala na luknjičast kolač. Njena teža je bila nekako ena desetina teže istega izdelka iz kompaktnega aluminija.

»Postopek je prav tak, kot pri peki kruha,« je dejal dr. Bjorksten. »Kovinski hybrid (mešanica) zmešan z raztopljenim aluminijem deluje prav tako, kot kvas v krušnem testu.«

Mešanico nato zlijejo v kalup željezne oblike in jo pustijo, da vzhaja in se ohladi.

Izdelek, ki tako nastane, nam nakužuje skoraj NESKONČNO raznolikost uporabe, je dejal dr. Bjorksten.

Doslej se je ta razvoj vsekakor omejil na aluminij, toda dr. Bjorksten je izjavil, da ni razloga, zaradi katerega bi se skoraj vsaka kovina ne mogla izdelati penasta na isti način.

Jakost in teža kovine je moč nadzirati z različno količino hybrida in pa s časom ohlajevanja — je dejal.

M. I. H. C.

(Po New York Herald Tribune)

Z OBISKA KOVINARJEV V »ISKRI«

Levo: člani delegacije kovinarjev spremljajo delo slepega delavca; spodaj: glavni direktor »Iskre« je sprejel kovinarje na obisku v tovarni.

Foto: Edo Primožič

Mladi proizvajalci IEV na obisku v Iskri

V torek, 2. t. m. je obiskala kranjsko tovarno »Iskra« delegacija mladine in Kluba mladih proizvajalcev iz Industrije za elektroizvedbo v Ljubljani. Do tega srečanja mladine obeh podjetij je prišlo na pobudo, po kateri naj bi se mladina obeh podjetij, ki so vstopila v Združenje »Avtomacija«, med seboj čim bolj zblížala, izmenjavala svoje delovne izkušnje in živela v stalnih kulturnih, športnih in drugih stikih.

Zastopstvo mladine in Kluba mladih proizvajalcev iz Industrije za elektroizvedbo si je ob tej priložnosti ogledalo organizacijo proizvodnje v »Iskri«, nato pa so se s tovariši iz tega kranjskega kolektiva pogovorili o delu mladinske organizacije, o problemih, ki jih mora tovarniški komite LMS reševati skupno z organi delavskega samoupravljanja in ostalimi političnimi in drugimi organizacijami v podjetju ter končno tudi o delu Kluba mladih proizvajalcev v »Iskri«. Kako je z mladinsko organizacijo in njenim delom, so mladini »Iskre« povedali tudi zastopniki iz IEV. Zavrteli so jim pri tej priložnosti tudi film o »Iskri« in še zabaven film, dogovorili pa so se načelno tudi o tem, da bodo skušali sklicati zastopnike mladine in klubov mladih proizvajalcev »Telekomunikacij«, IEV, Inštituta

Predstavniki mladine iz IEV med razgovorom s predstavniki »Iskre«.

Foto: Edo Primožič

za elektroniko, podjetij »Tela« iz Ljubljane, »TIO« iz Lesca in »NIKO« iz Železnikov ter iz »Iskre« na posvetovanje, na katerem bodo določili konkretnije oblike tega sodelovanja in program kulturnega in športnega, kakor tudi strokovnega sodelovanja mladine v podjetjih, povezanih v Združenju »Avtomacija«.

-Jan-

PERSONALNA KRONIKA

VSTOPI V MESECU JANUARJU 1960:

Marija Vende – uslužbenka – razvojni oddelek; Mira Marc – uslužbenka – izplačilni oddelek; Ludvik Jelinčič – uslužbenec – investicijski oddelek; Anton Rozman – delavec – galvanika; Stane Bašelj – delavec – produkcija – revo; Martina Plavc – delavka – produkcija; Cvetka Slak – delavka – produkcija; Stanko Selan – delavec – produkcija; Janez Falijančič – delavec – splošni oddelek; Janez Božič – delavec – splošni oddelek; Ivan Jurman – delavec – splošni oddelek; Ludvik Gorjanc – delavec – strojna orodjarna; Franc Lukanc – delavec – orodjarna; Valentin Poljka – delavec – orodjarna; Franc Bukovnik – delavec – orodjarna; Edvard Perko – delavec – finančni sektor; Ludvik Zibert – delavec – produkcija; Emilija Trbič – personala – uslužbenka; Ivan Sušnik – delavec – produkcija; Jože Zerovnik – delavec – produkcija; Marija Kozjek – delavka – produkcija; Božidar Zavšek – dela-

vec – produkcija; Marija Draksler – delavka – produkcija; Janez Lapuh – uslužbenec – priprava dela; Marija Bajželj – delavka – produkcija; Marija Janežič – delavka – produkcija; Angela Vrhovnik – delavka – produkcija; Berta Miklavčič – delavka – produkcija; Ivanka Kuralt – delavka – produkcija; Ana Remic – delavka – montaža; Sonja Kavčič – uslužbenka – odprema; Jožica Bernard – uslužbenka – vzdrževanje strojev; Frančiška Snedic – delavka – Lipnica; Zorica Petrovski – delavka – produkcija; Marjeta Fajfar – delavka – produkcija; Franc Sajoivic – delavec – splošni oddelek; Marija Okorn – delavka – komunalni oddelek; Jernej Ster – delavec – splošni oddelek; Franc Vovko – delavec – produkcija; Ludvik Saje – delavec – splošni oddelek; Franc Slabe – uslužbenec – personala; Franc Bogataj – delavec – produkcija; Vida Finžgar – delavka – obrat Lipnica; Ana Skalar – delavka – obrat Lipnica; Milka Potočnik – delavka – obrat Lipnica; Kristina Koselj – delavka – obrat Lipnica; Milka Bertoncej – delavka – obrat Lipnica; Jožica Očko – delavec – obrat Lipnica; Jelka Hrovat – delavka – obrat Lipnica; Ljudmila Ažman – delavka – obrat Lipnica; Jelka Košir – delavka – obrat Lipnica; Slavica Pertinač – delavka – produkcija; Hedvika Bizjak – uslužbenka – odprema; Ciril Markič – delavec – razvojni oddelek; Jožica Zargar – delavka – produkcija; Emilija Zupanc – delavka

delavka – produkc.; Marija Šlajmer – delavka – produkc.; Dara Košir – delavka – produkcija; Janez Pfajfer – delavec – obrat Lipnica; Mirjana Vukanac – delavka – produkcija; Helena Mihelič – delavka obrat Lipnica; Francka Bevc – delavka – obrat Lipnica; Edvard Zupan – uslužbenec – komerciala; Anica Golenko – delavka – produkcija; Alfonz Drobež – delavec – produkcija; Franc Hlebčar – delavec – produkcija; Terezija Premru – delavka – produkcija; Andrej Hvasti – delavec – produkcija; Marjan Mrak – delavec – produkcija; Franc Zaplotnik – delavec – produkcija; Jožica Sargo – delavka – produkcija; Helena Štular – delavka – obrat Lipnica; Jože Valter – delavec – produkcija; Marija Pozvek – delavec – obrat Lipnica; Angela Hrovat – delavka – obrat Lipnica; Kristina Pozvek – delavka – obrat Lipnica; Terezija Bizjak – delavka – obrat Lipnica; Branko Knežević – delavec – orodjarna; Rozalija Goričanec – delavka – komunalni oddelek.

IZSTOPILI V MESECU JANUARJU 1960:

Ivan Pikel – delavec – umrl; Marija Celestina – delavka – na lastno željo; Jože Lukanc – delavec – upokojen; Bogomir Hladnik – delavec – na lastno željo; Vladimir Pivarev – uslužbenec – na lastno željo; Marjan Gorenc – delavec – na lastno željo.

Dne 8. januarja 1960 je umrl član našega kolektiva Ivan Pikel rojen 1. 10. 1933., dobrega tovariša bomo imeli v lepem spominu.

Starostno je bil upokojen tov. Lukanc Jože, rojen 28. 12. 1900. V našem podjetju je bil od 1. 4. 1947 kot KV predelavec v odpremnenem oddelku. Svoje delo je opravil vestno in v zadovoljstvo svojih predstojnikov. Zelimo mu, da zaslužen pokojnino uživa v zdravju in zadovoljstvu.

VSTOPILI V MESECU FEBRUARJU 1960:

Franc Zupan – delavec – produkcija; Rozalija Pipan – delavka – produkcija; Marija Regovc – delavka – finančni; Ivan Hubad – delavec produkcija; Kristina Litrop – delavka – Lipnica; Franjo Škripač – delavec – splošni oddelek; Marija Stalc – delavka – Lipnica; Franc Knific – delavec – produkcija; Edvard Snedic – delavec – produkcija; Ernest Svetanič – delavec – produkcija; Vinko Seliškar – delavec – orodjarna; Srečko Paul – delavec – Lipnica; Jože Solar – delavec – Lipnica; Ivan Rozman – delavec – produkcija; Leopold Jamnik – delavec – orodjarna – Alojz Dolžan – delavec – MTC; Stanislav Novak – delavec – produkcija; Franc Štefe – delavec – produkcija; Danica Jelovčan – delavka – produkcija; Marija Kutuš – delavka – produkcija; Milka Barle – delavka – produkcija; Antonija Tavželj – delavka – montaža instrumentov; Julka Golja – delavka – produkcija; Ida Bernard – delavka – montaža instrumentov; Vida Zumer – delavka – produkcija; Darinka Gabrijan – delavka – produkcija; Marija Šivic – delavka – montaža instrumentov; Barbara Svetelj – delavka – produkcija; Ana Perne – delavka – produkcija; Marija Knific – delavka – produkcija; Cecilija Česen – delavka – produkcija; Frančiška Skumavec – delavka – montaža instrumentov; Julka Presterl – delavka – montaža instrumentov; Cirila Ladiha – delavka – montaža telefonskih central; Miloš Ajdačić – uslužbenec – sekretariat; Andrej Draksler – delavec – produkcija; Jože Flajnik – delavec – produkcija; Ivan Sobičan – produkcija; Marinka Kokalj – delavka – produkcija; Milan Mežek – uslužbenec – razvojni biro; Marija Rekar – delavka – produkcija; Stanislav Tomazin – delavec – produkcija; Janez Remic – delavec – produkcija; Anton Kavčič – uslužbenec – razvojni biro; Filip Prevodnik – delavec – produkcija; Anton Rodeš – delavec – produkcija; Marjan Bukovnik – delavec produkcija; Francka Pernuš – delavka – produkcija; Stanislav Pintar – uslužbenec – razvojni biro; Kristina Plavec – delavka – produkcija; Alojz Senk – delavec – produkcija; Elizabeta Medved – produkcija; Marija Pušnar – delavka – produkcija; Ma-

rija Štern – delavka – produkcija; Marija Hamer – delavka – produkcija; Marija Sulc – delavka – komunalni; Angela Lebar – delavka – produkcija; Draga Vinter – delavka – produkcija; Štefka Lukan – delavka Lipnica; Peter Zupan – delavec – produkcija; Milena Jekovec – delavka produkcija; Marija Šiler – delavka – produkcija; Ana Zrim – delavka – produkcija; Ana Jerše – delavka – produkcija; Jože Frelih – delavec – produkcija; Marija Stare – delavka – produkcija; Olga Markelj – delavka Otoče; Marjeta Zavrl – delavka – produkcija; Helena Gerkman – delavka – produkcija; Marija Govekar – delavka – produkcija – Pavla Pušavec – delavka – Lipnica; Marija Jamnik – delavka – produkcija; Ana Osojnik – delavka – produkcija; Ivanka Štupnikar – delavka – produkcija; Kata Ristojevič – delavka – produkcija; Cilka Kristanc – delavka – produkcija; Neža Kalan – delavka – produkcija; Ivana Nastran – delavka – produkcija; Marija Sukič – delavka – produkcija; Jože Borovnica – delavec – produkcija; Peter Močnik – delavec – produkcija; Katarina Bolka – delavka – produkcija; Marija Kalan – delavka – produkcija; Cveta Strniša – delavka – produkcija; Marija Avbelj – delavka – produkcija; Ana Pogačnik – delavka – produkcija; Dragica Hočevar – uslužbenka – personala; Franc Kurmanšek – delavec – produkcija; Klara Čerin – delavka – produkcija; Slavka Grošelj – delavka produkcija; Cilka Cof – delavka – produkcija; Frančiška Gašperlin – delavka – produkcija; Djurdica Simonišek – uslužbenka – izplačilni oddelek; Ramzija Kurtagič – delavka – produkcija; Julijana Paurič – delavka – produkcija; Ivanka Rupnik – uslužbenka – prevzem; Zvonko Golež – uslužbenec – razvojni biro; Antonija Žibert – delavka – produkcija; Anton Benedik – delavec – produkcija; Stefan Brezar – delavec – razvojni biro; Ivan Jerše – delavec – produkcija; Franc Udovič – delavec – produkcija; Anton Hafner – delavec – produkcija; Janko Colnar – uslužbenec – propagandni oddelek; Viktor Demšar – delavec – produkcija; Anton Soklič – delavec – orodjarna; Franc Kopač – delavec – produkcija; Milena Močivnik – uslužbenka – personala; Albin Podlesnik – uslužbenec – razvojni biro; Malka Stanjko – delavka – produkcija; Pavla Kaplja – delavka – Otoče; Julij Makovec – delavec – produkcija; Andrej Velikanje – delavec – produkcija; Valentin Dvoršak – delavec – produkcija; Sonja Verlič – delavka – produkcija; Jure Horvatič – delavec – produkcija; Peter Hribar – delavec – produkcija; Franc Šilar – delavec – prevzem; Janez Kalan – delavec – razvojni biro; Srečko Kavčič – delavec – montaža instrumentov; Janez Balantič – delavec – produkcija; Ivan Bučar – delavec – produkcija; Franc Ciperle – delavec – orodjarna; Rudolf Verbič – delavec – splošni oddelek; Ciril Gerkman – delavec – splošni oddelek; Anton Zupanc – delavec – kontrola; Drago Marčun – delavec – produkcija; Bogomir Hudovernik – delavec – produkcija; Pavlina Solar – delavka – Lipnica; Alojz Štern – delavec – produkcija; Andrej Ažman – delavec – produkcija; Miroslav Golob – delavec – produkcija; Ludvik Trampuš – delavec – produkcija; Franc Pernuš – delavec – produkcija; Anton Roblek – delavec produkcija; Pavel Vrtnik – delavec – prevzem; Darjo Vidic – delavec – produkcija; Stanko Jenko – delavec – produkcija; Marjan Vidmar – delavec – produkcija; Franc Martinjak – delavec – komerciala; Jože Lombar – delavec – produkcija; Matija Srenovec – delavec produkcija; Ivan Kuhar – delavec – produkcija; Jože Mubi – delavec – produkcija; Martin Balažič – delavec – produkcija; Franc Čufar – delavec – produkcija; Janez Kozjek – delavec – orodjarna; Ivan Valjevec – uslužbenec – računovodstvo; Greta Hudomalj – delavka – produkcija; Jernej Orehek – delavec – produkcija; Anton Roblek – delavec – kontrola; Ana Pintarič – delavka – Lipnica; Frančiška Solar – delavka – Lipnica; Stanko Pogačnik – delavec – orodjarna; Janez Žibert – delavec – produkcija; Miha Savojec – delavec – komercialni sektor; Franc Korbar – delavec – produkcija; Franc Blaznik – delavec – Lipnica; Stanislav Robas – uslužbenec – razvojni biro; Ivana Erman – delavka – Lipnica; Markič Vinko – delavec – orodjarna; Stane

Ambrož — delavec — produkcija; Martin Zapušek — delavec — knjigovodstvo; Franc Dobnikar — delavec — organizacija; Lipnica; Pavla Drmota — delavka — Lipnica; Alojzija Frantar — delavka — Otoče; Anton Cvek — delavec — produkcija; Valentin Rupar — delavec — produkcija; Ciril Trobec — delavec — produkcija; Janez Gašperlin — delavec orodjarna; Jože Malenšek — delavec — produkcija; Jože Knific — delavec — produkcija; Jože Hvasti — delavec produkcija; Ivanka Kuder — delavka — Lipnica; Alojzija Plohl — delavka — Lipnica; Franc Kocjančič — delavec — orodjarna; Janko Skumavec — delavec — Otoče; Franc Benedičič — delavec — Lipnica; Ana Gros — delavka — produkcija; Franc Oselj — delavec — produkcija; Tončka Može — delavka — produkcija; Leon Perdan — delavec — produkcija; Josip Zdravec — delavec — produkcija; Stane Košnjek — delavec — produkcija.

IZSTOPILI V MESECU FEBRUARJU 1960:

Stane Božič — uslužbenec — prem. na ObLO; Leander Prinčič — uslužbenec — prem. v Gorico; Majda Mesarič — uslužbenka — na lastno željo; Ferdo Gajšek — delavec — na lastno željo; Božo Bašelj — delavec — prem. v Industrijsko šolo; Klara Buženel — delavka; Olga Rismonda — delavka — začasno prem. v Servis; Predrag Vidaković —

delavec — neopravičeno izostal; Ivo Šakić — delavec — Jože Čarman — delavec — splošni oddelek; Andrej Toporž — delavec — produkcija; Jarošlav Gogala — delavec — produkcija; Marija Erjavec — delavka — Lipnica; Julijana Rozman — delavka — Lipnica; Jelka Vidic — delavka — neopravičeno izostal; Aldo Zorzut — delavec — premeš. v Gorico; Drago Marčun — delavec — ni sprejel pon. dela; Smiljana Kokora — delavka — disciplinski odpust; Alojz Strukelj — delavec — premeščen v Gorico; Anton Malenšek — delavec — na lastno željo; Marija Fajfar — delavka — starostno upokojena; Jožefa Vidic — delavka — starostno upokojena.

UPOKOJENI:

V mesecu februarju sta odšle v pokoj 2 delavki, ki sta bili zaposleni v našem podjetju. Marija Fajfar je bila zaposlena v II. delavnici produkcije, kot priučena strugarka od maja 1947 pa do upokojitve.

Jožefa Vidic pa je bila prav tako zaposlena v produkciji — galvaniki kot PK delavka od aprila 1953 pa do upokojitve. Obe sta bili vestni in dobri delavki, za vzgled vsem mlajšim, predvsem sta bili dobri tovarišici.

Želimo jima, da res zasluženo pokojnino uživata v zdravju in zadovoljstvu.

OBISKALA STA NAS VISOKA GOSTA

Delovni kolektiv »Iskre« je 6. februarja letos imel v gosteh podpredsednika Izvršnega sveta FLRJ, tov. Edvarda Kardelja in Ivana Mačka-Matijo, organizacijskega sekretarja CK ZK Slovenije.

Visoka gosta sta si ob prisotnosti glavnega direktorja »Iskre« ter predstavnikov delavskega samoupravljanja, ogledala proizvodnjo, še zlasti pa sta si z zanimanjem ogledala nove moderne stroje, namenjene za obrat avtoelektrike v Novi Gorici.

Fotografije: Edo Primožič

